

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Mellőszerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A magyar nyelvért.

Budapest, május 17.

(v.) Hazafias, bátor és államférfi tett, amely új korszakot nyit meg a nemzet kulturális fejlődésében — ez az értékelés illeti meg a Berzeviczy Albert reformját, ezt a monumentális arányú törvénytervezetet, mely a magyar nyelvnek kellő terjedelemben és kellő sikerrel való tanítását biztosítja a népoktatási intézmények egész vonalán. Ha megvalósul az az államférfiúi és nemzeti gondolat, amely e reformjavaslaton egységesen vonul végig, akkor csakugyan festet őlt valahára az, ami eddig csak nemzeti sóvárgásainknak volt tárgya: akkor a magyar állam-észmé csakugyan megtelik nemzeti tartalommal. És akkor egészen más reményekkel lesz majd újra felvehető ama nemzeti küzdelem fonala, mely a közös hadseregben is a törvényszerű mértékben kívánja érvényesíteni a magyar állam nemzeti jellegét s elsősorban nemzeti nyelvünket. Egy új és jobb jövő biztatása cseng felénk e törvényjavaslat szakaszaiból: ígérete kulturális fejlettségünk beolvasztó-hatásának, a most még csak politikailag egységes magyar nemzet nyelvben és érzelésben is egységessé válásának. Sőt ígéretnél is több, amivel e javaslat a törvényhozást megkínálja: a hatalmának és jogainak teljes tudatára ébredő állameszmé intézményes biz-

tosítékokat teremt magának benne a nagy célok elérésére.

Balul itéli meg a javaslatot, akik egyetlen csucspontjaul a tanítóképesítés államosítását jelölik meg. Ez a reform csak *egyik* csucspontja a javaslatnak. Talán nem is a legmagasabbik. Noha ez is hálásan mérlegelendő haladást jelent. A tanítóképesítés eddig amolyan Csáki-szalmája volt a nemzet kulturális életében. Tanítóvá képesített mindenkit, aki akart, s képesítette azt, akit akart, és úgy, ahogy akarta. Még egységes nemzeti jellegű államban is merő abszurdum az ilyen állapot. Hiszen nem lehet közömbös az államérdék szempontjából, hogy akik a tanítói pályán szellemi hatalmukba kerítik a jövő generációkat, elég műveltséget szedtek-e magukba, helyes irányban nevelődtek-e, hazafiság és erkölcsi tartalom dolgában teljesen kialakult és kifogástalanul kiforrott egyéniséggé fejlődtek-e. Hát még minálunk, ahol a nemzetiségi viszonyok olyan ziláltak, a nemzetiségi mozgalmak olyan közeljárnak a pártítás szelleméhez és az idegennyelvűség sokszor az államellenes törekvések takarója. És mégis az volt az eddigi állapot, hogy idegennyelvű felekezetek idegennyelvű preparandiákban idegennyelvű oktatással, idegennyelvű vizsgálatokon derűre-borura osztogatták a képesítő okleveleket, amely utlevél a tanítói pályára. Az államhatalom e műveleteknél legfel-

jebb csak kibickedhetett. Elküldhette a vizsgákra a maga tanfelügyelőjét, aki semmibe bele nem szólhatott, semmi ellen nem tiltakozhatott, semmi intézkedést nem tehetett, legfeljebb ha értett valamicskét az idegennyelvű kérdésekből és feleletekből, s ezt vagy amazt nem találta kielégítőnek, hát akkor észleleteit közölhette miniszterével, emez leírhatta az illetékes egyházi hatósághoz, amely a magyar kormány irását néha valamely kifogással ütötte el, de legtöbbször egyszerűen félretette. E síralmas, a magyar állam méltóságát állandóan inzultáló, a magyar állam érdekeit állandóan sértő állapothoz képest valóban óriási haladás ez a reform, amely a tanítóképesítést az állami jogkörbe ragadja. Ami azt jelenti, hogy ama műveletnél, amely a jövő generációk lelki tartalmát dönti el, ezental az állami hatalom és ennek nemzeti lelkiismerete fog intézkedni s a tisztelt egyházi hatóságok fognak a kibickedés megalázó szerepére szorítkozni. Azért az állami bizottságok majd tesznek róla, hogy olyan jelöltek, akik e haza nyelvét nem tudták vagy nem akarták elsajátítani, vagy pedig olyanok, akiknek feleletei nem tanuskodnak az állameszmé korrekter átérzéséről s a magyar nemzet őszinte és teljes tiszteletéről, ne legyenek rászabadíthatók a jövő nemzedékekre. Szigorú mértékek megállapításával s e mértékek lelkiismeretes keze-

TÁRCA

Régi Pest.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Krúdy Gyula.*

A régi Pestnek ma már az az utcája sines meg, amit Fehérhájó-utcának hívtak. De én még jártam benne gyerekkoromban. A tanítómmal, az öreg Szikora Jánossal jöttünk fel könnyű, homokjáró kocsin a Nyírségből, bár a vasló is járt már azon a vidéken. De a nagyanyám, amolyan régmódi asszony, sehogy sem egyezett bele, hogy vasuton tegyük meg az utat. „Hadd lásson a gyerek világot!” — mondogatta. — Meg aztán szekerem semmi baj sem érheti. Mindennap olvas az ember vasuti szerencsétlenségéről... Szikora uram olyan ember volt, hogy semmire sem volt megjegyzése. Azon régi házitanítók fajtájából való volt ő, amely fajtának már a magva is kivészett: soha sem akart egyéb lenni, mint házitanító. Egyik familia átadta őt a másiknak, mint valami értékes kincset. De mégis inkább az atyafiak között maradt meg. Nevelt fiukat a Felvidéken, aztán, mert felnőttek a fiuk, hirtelen a Bácskába került: a nagyanyám ott járván atyafi-látogatóban, addig mesterkedett, amíg Szikora uram mellém került. Akkor már öreg legyen volt. Sovány, madárképű ember volt, deres hajjal, bajusz nélkül, tanítás közben egy rettentő nagy szemíve-

get tett fel horgos orrára, amelyről dicsékvöleg mondogatta:

— Még a lelkebe is belátok a gyermeknek ezen az üvegen át.

Belátott-e, nem-e? Dehogyan látott. Hisz akkor mind beolvashatta volna onnan eltitkolt csínyeit, huncutságait. Ha egyebet nem is köszönhetett a nagy szemüvegnek, azt mindenesetre elérte, hogy a szülők feltétlenül megbiztak benne. Különben is igen jóra való ember volt. A sok vándorlásban — egyik háztól a másikhoz — bizonyos alkalmazkodó, szolgálatkész természetű lett. Értett a bor felderítéséhez, a vizslaneveléshez, a vadászpuskát senki sem tudta úgy kitisztítani, mint ő. Ha pedig kádenciákat kezdett mondani a fehér asztal mellett, az urak rák-vörösré nevétek magukat. Matyóki Mihályt, anyai nagybátyámat mindig feltették, hogy éppen akkor üti meg a guta, mikor nálunk jár vendégségben, mivel a nélkül is lilaszínű arcú, hájas ember volt.

Hogy a tanításhoz is értett Szikora uram? A legenda azt tartotta felőle, hogy a legkeményebb koponyába is be tudja önteni a tudomány savát. De hát ez is olyan igaz volt, mint a legtöbb legenda. Annyi bizonyos, hogy én már csak anekdotákat tanultam tőle: csupa bohókás, tréfás epizódot a saját életéből, amit tanulás közben megélt. Lehet, hogy azelőtt, amíg nem tudott annyi anekdotát, jó tanító is volt. (Akkor még nem volt Pósa bácsi, aki a világon egyetlen a maga gyermek-költészetével és a preceptor urak válláról leveszi a tanítás terhét.)

A pesti utazásnak nagyon örült. Az apámnak voltak mindenféle dolgai, amelyeket Szikora uramnak kellett elintézni Pesten. Annak is nagyon örvendezett, mert roppant szeretett mindenféle ügyeket elintézni. Még ha névnapra invitálta meg az atyafiakat, akkor is büszke, boldog és fontoskodó volt. Különböző papírszeletekre írta fel a meghívandóknak szóló mondatokat és országos fontosságúnak gondolta, hogy Matyóki Mihály bácsit figyelmeztesse minden alkalommal Deák Ferencnek azon mondasára, hogy kétszer olyan hosszú az élet, ha az ember vidám, jó társaságban tölti... Deák Ferenc mondta-e ezt? Ki tudná? Szikora uram ráfogta. Aminthogy anyai sok mindent ráfogtak az öreg urra. De anyai bizonyos, hogy Matyóki Mihály mindig haragosan kiáltott fel:

— Jól van, amice. Ne emlékeztessen mindig a halálra. Tudom, hogy még én is meghalok.

Szikora uram nevetve mesélgette aztán ezt otthon:

— A szegény öreg tekintetes ur nem is tudja, hogy folyton a halál mesgyéjén jár.

(Igaz, hogy nyolcvanasztendőskoráig járt azon a mesgyén.)

Mikor már a kocsin ültünk, akkor jutott eszébe a nagyanyámnak a legfontosabb. (Az asszonyok mind ilyenek.)

— Aztán Gőzönkhoz szálljatok...

Szikora uramnak elborult az arca:

— A Hattyu elég jó fogadó.

— Ördög bujjék kendbe, domine Szi-

lésével e reform révén el lehet jutni odáig, hogy egy emberöltő múlva hazánk valamennyi népiskolájában kifogástalan szellem lesz uralkodóvá s a népoktatási intézmények magyarul tudó és hazafiasan érző polgárokat fognak a hazának nevelni.

De a többi csúcspont is tiszteletet gerjeszt e korszakos reformmúl alkotója iránt. A javaslat egy férfias nemzeti cselekedet. Határozott hangon adja ki a parancsot, hogy minden iskolának mulhatatlanul teljesítendő kötelessége olyan mértékben tanítani a magyar nyelvet, amely emennek teljes elsajátítását biztosítja. S a reform nem éri be az elv kimondásával, hanem egyszersmind befalaz minden hátsó ajtót, már eleve meghiusít minden kijátszást, feltétlen foganatu biztosítókat teremt a törvényhozási szándék korlátlan érvényesülésére. Nem törődve a felekezetek érzékenységével és féltékenységével, Berzeviczy az államkormány számára foglalja le a nem állami népiskolák tantervének a magyar nyelv oktatására vonatkozó megszabását. Az állam állapítja meg a tanórák számát, a tananyag felosztását, a haladásnak évről-évre való mértékét s azt a pedagógiai eredményt, amelyet mulhatatlanul mindenkinek el kell érnie.

S hogy az állami akarattal megszabott tanrend írott malaszt ne maradjon, a javaslat sokféle garanciáról gondoskodik. Hatékonyabbá teszi a tanfelügyeletet, szaporítja az ellenőrző-közegek számát s ezzel lehetővé teszi, hogy az állam szeme állandóan rajta legyen minden egyes iskola működésén. A második biztosíték, amelyet szintén örömmel üdvözlünk, hogy az állami és nemzeti érdek ellen elkövetett mulasztások vagy aktív vétések esetén a felekezeti tanítók is, akár részesülnek állami kongruában, akár nem,

a közigazgatási bizottságok fegyelmi hatósága alá fognak ezentul tartozni. A dákorumán vagy pánszláv egyházi hatóságok bezzeg behunyták mindakét szemüket, ha valamely velük elvrokon iskolamester államellenes üzelmek miatt került eléjük. Most majd végez az ilyen tanítókkal a közigazgatási bizottság, amelyben a döntő szó a hivatalból benne hely foglaló állami közegeké. Egy további és nagyon hatalmas garanciát abban látunk, hogy ezentul oda, ahol a tanítót a magyar nyelv hanyag oktatása miatt mozdították el, a miniszter fogja az új tanítót kinevezni, tekintet nélkül arra, hogy felekezeti-e ez az iskola vagy sem. De a legtartósabb és legmegnyugtatóbb intézkedés e javaslatban az, hogy amely felekezeti vagy községi iskolában ilyen címen már kétizben kellett elmozdítani a tanítót, azt a miniszter egyszerűen megszünteti s helyette állami iskolát rendez be.

Ezek a hatalmas oszlopokon nyugszik Berzeviczy reformmúve, amely megvalósítja azt az eszmét, amely e nemzet minden hű fiának lelkét régóta tölti be: a népiskola nemzetivé tételének eszméjét. Ezt az erőteljes fellépését az államhatalomnak, amely a felekezetek packázásait nem hajlandó tovább tűrni s a nemzeti javainkon való örködést a nemzetiségi egyházak megbizhatatlan kezeiből az államkormányzat megbizható kezébe teszi át, örvendőző hálával üdvözlő az egész közvélemény. Csak előre ezen a megkezdett uton! A hetvenes évek idealizmusát a felekezetek és nemzetiségek hálátlansággal viszonyozták, a nekik adott jogokat és szabadságokat fegyverül használták a magyar állameszme szilárdulása s a magyar nemzeti egység kialakulása ellen. Ideje volt valahára rátérnünk

a gyakorlati idealizmus útjára, amely a másoknak adott szabadságok és jogok zsinórmértékévé és határvonalává a magyar állam nemzeti érdekét s a magyar nemzet állami érdekét teszi meg.

BELFÖLD

A függetlenségi párt értekezlete. *Thaly* Kálmán elnökele alatt értekezletet tartott ma este a függetlenségi és 48-as párt.

Napirend előtt *Justh Gyula* szólaft föl. Előadja az Irányi Dániel emlékszóbránk ügyét. A siremlék-bizottság és az adakozók annak idején abban állapodtak meg, hogy a fennmaradt összegből egy, a főváros által kijelölendő téren egy Irányi-szobrot állítsanak fel. A szobor elkészült s már fel is állították a Gyár-utcában. A leleplezési ünnep e hó 29-én délelőtt 11 órakor lesz. Az ünnepre meghívták a fővárost, a függetlenségi pártot, több testületet és Békés várost, melyet Irányi hosszú időn át képviselt a Házban. Indítványozza, hogy a párt testületileg részt vegyen az ünnepen s a szoborra koszorút helyezzen. A szobor-bizottság nevében *Neményi Ambrust* kérte föl az emlékszó beszéd tartására. Az értekezlet *Justh* előterjesztését tudomásul vette, indítványát elfogadta s fölkerít *Komjáthy Bélát*, hogy a párt koszoruját elhelyezze a szoborra.

Mezőssy Béla szintén napirend előtt szólt. Nem volt jelen a mult értekezleten, amikor *Barta Ödönt*, a párt egyik igen szorgalmas és buzgó tagját a pénzügyi bizottságból kihagyták s helyébe őt választották meg. Őt ez igen kellemetlen helyzetbe hozta, mert ezt a választást nem fogadhatta el. Ennélfogva lemondott a tagságról s ennek indoka az, hogy ha mi a párt tagjait elfoglalt állásaikban nem hagyjuk meg, akkor az ő szorgalmukat és buzgalmaikat fogjuk meglazítani. Kéri a pártot, mentse őt föl a pénzügyi bizottsági tagságtól.

Justh Gyula: Azok közé tartozott, kik *Bartára* szavaztak, épp azon okokból, amiket *Mezőssy* elmondott. Most már befejezett tény-nyel állunk szemben s ez előtt meg kell hajolni. Keressük az alkalmat, hogy *Barta Ödönt* szemben helyrehozzassák, ami történt, de most kéri *Mezőssy*it, hogy fogadja el a megbízást.

Olay Lajos, *Benedek János* és *Thaly Kálmán* hasonló értelemben szóltak, mire *Mezőssy*, a párt kivánsága előtt meghajolva, lemondását visszavonta.

Áttértek ezután a napirendre: a Szegedben felállítandó középítési tanács hatáskörének újabb meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatra. A párt állásponjtát *Pölcner Jenő* fogja kifejtetni. A gróf *Wimpffen örökös főrendiházi tagságára* vonatkozó javaslatnál *Benedek János*

kora, — pattant fel a nagyanyám. — Ha már kend korhely, az unokámból nem engedek korhelyt csinálni.

Szikora uram sértődötten dörmögte.

— Én csak azért iszom, mert muszáj innom. Különbén nem bánom, ha a pokolba kvártelyozzuk be magunk. Ott is jobb lesz, mint itthon.

Igy beszélt hébe-korba **Szikora** uram, de hát ugyan ki vette volna tőle rossz néven? Hiszen félig ereklve volt már ő kelme, félig családtag. Jobban ismerte a legtávolabbi rokonainkat, mint mi magunk. Hisz életében csaknem valamennyinél megfordult.

A kocsai elindult, **Szikora** uram azt dörmögte:

— Azért mégis jobb helyen volnánk mi a Hattyuban, mint *Gózonéknál*. De hát ha nem lehet...

Vállat vont, mint aki megadja magát a végzetnek. A kocsai pedig gurult, gurult végig a néma alföldi országutakon, utszéli csárdák mellett, akácfák alatt...

Gózonék egy sötét földszintes házban laktak abban a régi utcában, ott a Duna körül, amely utcára tán még emlékeznek az öreg polgárok. Kettén laktak itt, az öregasszony, meg a lánya, egy fiatal menyecske, bizonyos özvegy *Gaal Teréz*. Volt azonkívül a házban egy sápadtképi, penészvirágszerű növénydeleány, valami távoli rokonuk, akit az unatkozó asszonyok magukhoz vettek, azt *Jelkának* hívták. Volt talán valami más neve is, de hát ki tudná ma már azt?

Az öreg *Gózoné* szikár, csontos öreg-

ruha, hogy mindjárt az örmény boltos jutott eszembe, aki szombatonként kiteríti a sok vásznat, selymet a vásárló lányok, asszonyok elé. Aztán mert nagyon sovány volt, könnyen elhittem *Szikora* uramnak azt a megjegyzését, hogy dróton jár az öregasszony. Amit pedig azért mondhatott *Szikora* uram, mert *Gózoné* azzal fogadott benünket:

— Itt maradhattok, de jól viseljétek magatokat. Az én házamban minden dróton jár. Itt rend van.

Oly hangon mondta ezt, hogy önkéntlenül körülnéztem, hol vannak a drótok. Mivel sehol sem láttam drótot, azt kellett gondolnom, amit *Szikora* mondott: az öregasszony a selyemszoknyája alatt hordja a drótokat.

A leánya az másféle volt: szép, széke, kacér és gömbölyű. Suhogott rajta is a selyemkötös, a haja pedig mindenféle virágokkal volt teletűzdelve és félig vállára omlott. *Szikora* uramnak rossz kedve is lett egyszerre, — nem szerette a szép asszonyokat — és ümmögve, krákgova rakta fel orrára a nagy szemüveget:

— Na hát én most megyek, megyek a dolgok után...

De nem ment, csak hosszú lépésekkel járt a menyecske körül, mindig körülötte és egy percre sem fordította el róla a legendás szemüveget. *Gaalné* egy darabig mosolygva nézte a sovány, hosszú embert, aztán lassan pirulni kezdett az arca, amire elfordította a fejét:

Szikora uram egy percig sem állott meg erre, hanem lehetőleg még hosszabbakat lépett. Sebesen, elfojtott hangon beszélt:

— A gácsi házra gondolok, ahol önkönél preceptorokdram... Hová lettek a fink? Hová lett *Gaal* ur? Mind eltűntek, csak kegyed van meg, meg az öreg tekintetes asszony. Nem szivesen jöttem ide, de ha már ide kellett jönni, erre a fiura vigyázni fogok.

Igy szólt és gyorsan a fejemre tette csontos tenyerét. Olyan nyomott a fejemen, hogy szinte belegörnyedtem.

— Igenis, — mondta még nyomatékkaal és kézen kapva, kivezetett a szobából.

A szép hölgy az asztal mellől haragosan nézett utánunk.

Egy nagy szobánk volt az udvar végén, ahol **Szikora** uram elhelyezte a ládát és az iratokat, amelyeket nyalábszámra hozott magával. Volt azok között ügyvédi pörirat, divatárus-számla, mindenféle megbízatások. **Szikora** uram nekiült az írósknak és a következő percben a legpokolibb rendtelenség lett a szobában. Mintha csak azt akarta volna bemutatni, hogy milyen művészettel tud rendtelenséget csinálni. Minden sarokban, minden zugba jutott egy darab papiros. Aztán elkezdte tanulmányozni a szertesórt papirosokat. Közben meglegedéssel villantotta felém a rettentő szemüveget:

— Ön pedig, urfi, gyorsan a leckéhez... mert itt, ebben a házban dróton jár minden. Dróton — ismételte és a zizegő

indítványozta, hogy a párt foglaljon állást a javaslat ellen. Az értekezlet több felszólalás után az indítványt elfogadta s megbízta Benedeket, hogy követelje a Házban a parlamenti reformmal kapcsolatban a főrendiház reformját is.

A *beruházási törvényjavaslat* tárgyalása következett ezután.

Komjáthy részletes felvilágosítást ad a javaslatról s hangsúlyozza, hogy a függetlenségi párt álláspontja szerint a pangásban levő iparon csak önálló gazdasági politikával lehet segíteni, de miután ettől a kormány elzárkózik, el kell fogadni azt a sürgős segítséget is, mely a javaslatban kínálkozik. Sorra veszi a beruházások három csoportját s azoknak részletes bírálatát, amelyek rendjén kifogásokat tett, indítványozta, hogy a párt általánosságban fogadja el a javaslatot, de részletes bírálatnál járjon el a legnagyobb szigorúsággal.

Az értekezlet a javaslatot általánosságban elfogadta s megbízta *Komjáthy* Bélát, hogy a parlamenti tárgyalásnál a párt álláspontját fejtsse ki.

A politikai helyzetnek s a vasutasok ügyének megbeszélése véget a pártot holnap délután öt órára újabb értekezletre hívták össze.

A delegációk.

Budapest, május 17.

A magyar és az osztrák delegáció egyaránt siet, hogy pünkösdig a bizottsági munkán átessék s az ünnepek után már csak plenárius üléseket kelljen tartani. A jelszó ugyanis az, hogy június legelejién a delegációk fejezzék be munkájukat.

A magyar delegáció *külgügyi* albizottsága még délelőtt elintézte a *külgügyi* költségvetést. Nagyobb vita nem igen tudott kifejlődni, mert ellenzék alig van. *Lovász* Márton és *Okolicsányi* László próbálták a *külgügyi* miniszter urat kissé kioktatni, hogy az a kemény virtuskodás a nyomorék Törökországgal szemben sem nem gavalléros, sem nem rokonszenves, de *Goluchowski* elűtötte a leckét azzal a megjegyzéssel, hogy jó barátokhoz illik az egyenes beszéd. Azért rontott olyan gorombán Törökországra, mert jó barátja. A közvélemény e felvilágosítás után aggodva törheti fejét, hogy milyen rossz viszonyban lehetünk az összes egyéb hatalmasságokkal, miután azokkal a *külgügyi* miniszter ur nem gorombáskodott, — de a magyar delegáció *külgügyi* albizottsága megnyugodott a nyilatkozatban s bizalmát, mint rendesen, *Falk* Miksa foglalta nagyon szép szavakba.

Az osztrák delegáció *hadügyi* albizottsága, mint ehhez a bizottsághoz illik, kar-

dosabban viselkedett. Első sorban elérte, hogy az új költségek dolgában előbb felvilágosítások kell kapnia *Böhm-Bawerk* pénzügyminisztertől s addig a költségek megszavazásáról szó sem lehet. De az osztrák delegátusok egyébként is könnyítettek a lelkiismeretükön s nőha a végén ők is megfogták szavazni mindent, de legalább a szavazásig kurucok maradtak. Az osztrák bizottságban a katonai büntetőperrendtartás reformja is szóba került, mely alkalommal azt a meglepő ujságot mondatták el a magyaroknak, hogy a reform miattuk készülkedik. A vita még az új költségek kihasználása mellett is olyan hosszúra nyúlt, hogy a tárgyalást rövid déli szünettel még délután három órákor is folytatni kellett. A délutáni ülésben adta meg *Pitreich* hadügyi miniszter a szükséges fölvilágosításokat.

A két bizottság üléséről részletes tudósításunk a következő:

A magyar külgügyi albizottságban.

Láng Lajos elnök azzal vezette be a tanácskozást, hogy a *külgügyi* miniszter expozéját hiteles magyar fordításban szétosztatta a delegáció tagjai között s így tekinték azt elmondottak.

Falk Miksa előadó indítványára elhatározták ezután, hogy nyomban megkezdik a vitát az expozé felett. Az előadó kifejtette, hogy őt az expozé minden tekintetben kielégítette s reá az kedvező benyomást tett. Az expozé konstata, hogy viszonyaink minden európai hatalommal a lehető legjobb s így emberi számítás szerint a béke biztosítva van, egyuttal eloszlott sok aggodalmat, amelyek az utolsó delegációkon kifejezésre jutottak. Bebizonyosodott, hogy az olasz irredentista mozgalom nem fenyeget veszedelemmel és közös akción Oroszországgal elhárított minden bajt a Balkánon. A macedon reformok keresztülvitele lassan halad, mert Törökország akadályokat gördít a reformterveknek elébe; ilyen körülmények között nem volt a belügyekbe való beavatkozás, hogy a *külgügyi* miniszter már a tavalyi delegációkon erős hangon figyelmeztette a portát eljárásának következményeire. Ez a szigorú hang a mostani expozéjában még kiméletlenebb s ez politikai körökben nem kis feltűnést keltett. Kérde a *külgügyi* minisztertől, vajon történetek-e újabb olyan események, amelyek ezt az éles hangot kihívták.

Lovász Márton nem érti azt az ellentmondást, amely az expozé és a *hadügyi* költségvetés közt mutatkozik: a *külgügyi* miniszter szerint viszonyban a lehető legbékésebb, a *hadügyi* miniszter pedig mérhetetlen nagy követelésekkel áll elő. Helyteleníti az expozé erős hangját Törökország ellen, mert ezzel elvesztjük a Balkán-népek rokonszenvét. Kérde, hogy

állanak a macedóniai reformok. Szerinte csak Oroszországra nézve előnyös, hogy az osztrák-magyar monarchia a Balkánon az orosz kormányval szövetségbe jár el.

Okolicsányi László hangsúlyozza, hogy reá az expozé éppenséggel nem tesz kedvező benyomást. A *külgügyi* miniszter kiméletlen hangja nem méltó Törökországhoz, de nem is felel meg a magyar nemzet érzelmeinek, amelyek Törökország irántban barátságosak. A harmadszövetségi drága mulatság, amit bizonyít a *hadügyi* miniszter nagy követelése. *Külgügyi* politikánk csak az udvar érdekeire gondol s nincs tekintettel a nép érdekeire.

Gróf *Goluchowski* közös *külgügyi* miniszter azt válaszolja, hogy meglepi őt az a magyarázat, amelylyel Törökországhoz intézett szavait most kísérik. Ő óva intette Törökországot attól a politikától, amely a török birodalmat föltételező a rombadőléshez vezet, ha nem viszi keresztül mindazt, amit nemcsak Törökország föntartása szempontjából, hanem a béke érdekében is a műrzségi határozatok értelmében Törökországtól kívántak. Akik iránt valódi barátságot érzünk, azokhoz bizonyos pillanatokban olyan módon is kell beszélnünk, amely rájuk nézve nem kellemes. De Konstantinápolyban olyan intrikák folynak, mint talán más városban sehol. Mindenféle képzelhető áramlat működik ottan, amelyek mindannyian Törökország érdekei ellen irányulnak. Ha azt mondjuk Törökországnak, hogy nagyobb veszély fenyegeti, ha nem viszi keresztül azt, amit ajánlunk, ebben sértés nincs, ez a barát szava a barátokhoz. Kijelenti, hogy egyáltalában nem tervezte az osztrák intervenciót. A mai magyar-osztrák-osztrák politika bizonyára meg fogja hozni gyümölcsét. Nem akarjuk, hogy határainkon olyan konfliktusok keletkezzenek, amelyek bennünket beavatkozásra bírhatnának, s tévednek, akik azt hiszik, hogy jobb volna összefonni karokkal nézni az ott történő eseményeket. A *hadügyi* miniszter követeléseit semmiféle összefüggésben sem állanak a *külgügyi* helyzettel, amely a jelen pillanatban teljesen békés és egyáltalán nem ad okot aggodalomra.

Igaztalan az a vád, hogy Oroszország csak azért szövetségbe lépünk a Balkánon, hogy mi fenntartsuk ott a békét és nyugalmat teremtsünk, míg Oroszország a japánokkal van elfoglalva; a mi Balkán illető szövetségünk régebbi keletti, semmint a japán-osztrák konfliktus. A bécsi és a műrzségi találkozás idején még szó sem volt a Japánnal keletkezhető konfliktusról. A monarchia keleti politikája még ma is azon a csapáson halad, amelyet gróf *Andrássy* Gyula megjelölt. Oroszország magartartása teljesen loyális. Az expozé és a *hadügyi* miniszter költségvetése között nincs ellentét, mert a béke áldásos napjaiban lehet a legjobban úgy berendezkedni, hogy minden veszedelmet eleve kizárjunk. Késő akkor készülődünk, ha a veszedelem már nyakunkon van, ami pedig a költségvetés tétéit illeti, nem hat meglepetésként, hogy új ágyukra, új

földre. Majd elővette azt a csukott ténfalkalamárist, amit magunkkal hoztunk. És cseppenkint eregette a ténfát a butorok selymére, az asztal bársony-terítőjére és a hóféhr függönyre. Majd elmázolta ujjával a ténfát is, dühösen törölte meg kezét tuskés hajában.

— Dróton jár minden.

Estefelől, mikor Szikora uram végtére rászánta magát, hogy egyedül hagyjon, a gyönyörű Gaálné halk, ruganyos lépéseit hallottam a folyosón. Egy pillanatig hallgatózva állt meg az ajtónál, aztán csendesen benyitott.

— Elment? — kérdezte, mintha nem tudta volna.

A rendelenség láttára elmosolyodott, a tintafoltokat halkán kacagva fedezte fel. Aztán gyorsan háromszor megesókolt:

— Ne mond meg, hogy itt voltam. Igérd meg, te kis férfi.

Később bejött a szobába az a bizonyos kis penészvirágzinű Jelka és takarítani kezdett. Sovány, vékony karjai fűrgéng dolgoztak és éppen az ágyakat vetette fel, mikor Szikora uram betoppant. Lihegett a sietéstől, mintha valami nagy veszélyt sejtett volna. A veszedelem meg is volt. Izgatottan kiáltott rá a leánykára:

— Hagyd mindjárt abba!

Aztán ellágyulva simogatta meg a leányka arcát:

— Persze, eselédet nem mernek tartani a háznál, tehát neked kell dolgoznod, te kis árva.

Aztán hozzám fordult:

— Volt itt valaki a hölgyek közül?

— Senki — feleltem nyugodtan.

Estére egyedül maradtam a szobában. A házban zongorának hangja hallatszott, valaki énekelt is és a kaput sűrűn nyitották, zárták. A szűk kis utcában döngve hallatszott a kocsi robogása. Csendesem ültem az asztal mellett és mindenféle furcsaságokra gondoltam. Egyszer kinyitott az ajtó és a sápadarcú Jelka dugta be a fejét:

— Ha kell valami, csak szóljon, itt vagyok a konyhán.

Aztán gyorsan visszahúzódott. A zongora hangja és az énekesz egyre hangzott. És Szikora uram nyilván iszik erősen, mert hisz neki muszáj inni bizonyára most is.

Kilopóztam a szobámból. A konyhaajtó nyitva volt. Ott állott Jelka karján fűrt ruhával és nagy tűz lobogott a tűzhelyen. Elöl, a ház első részében fényesen égtek a lámpák a szobákban és az ablakok mögött kivörösödött arca férfiak ültek egy hosszú zöld asztal mellett.

— Nyilván Szikora uram anekdotázik, — gondoltam magamban.

Közelebb lopóztam az ablakhoz. A vastag selyemfüggönyöket ingatta a nyári szél. A zöld asztalon csörgött egy arany. Az asztalfőn ült az öreg Gózonné. Talán még sápadtabb, szigorubb volt az arca, mint egyébkor. De ott ült Szikora uram is és cseppet sem anekdotázott. Vörös volt az arca, mint a főtt rák, és reszkettek hosszú, csontos ujjai, amint a pénzdarabokat rakosgatta. Megdőbbenve néztem ezt az éjszakai

látományt. Még sohasem láttam addig ilyent életben. Egy sarokban ült a gyönyörű Gaálné és meztelen nyakán csillogott az aranylánc. Egy kopasz, öreg emberrel beszélgetett és nevetgált. De a játékok közül senki sem ügyelt rájuk.

Meddig álltam ott, már nem tudom. Egy csontos, kemény kéz nehezedett a vállamra. Szikora uram állott mellettem...

— Urfi — mormogta furcsa meghatottsággal — vége az utiköltségnek, menjünk aludni.

Olyan furcsa volt Szikora uram, amint fejét lógatta és eszéágában sem volt megfeddni csavargásomért. Szomoruan ült le a szobában és fejét kezébe rejtette:

— Vége, vége a becsületnek is, urfi: Az öreg Szikorával olyan történt, ami még soha. Igaza van a nagymamának, korhely, lump vagyok... Vége a Szikora nimbuszának. Most már mehetek a pokolba, soha sem lesz belőlem többé házitánító.

Az öreg Szikora ült, ült és nagyon szomorú volt. Halkan ismételtette:

— Sohase lesz belőlem házitánító többé...

Hajnal felé, félálomban hallottam, hogy a gyönyörű Gaálné a szobába lépett és egy marék pénzt tett a Szikora uram asztalára.

— Nem kell! — kiáltott öreg tanítóm.

— Nem kell a büns pénz.

Gaálné csak nevetett; halk, kacér kacajjal sietett ki a szobából.

Másnap elköltöztünk a régi házból és inkább korhelykedtünk a Hattyuban.

hadihajókra és megfelelő munióira van szükség, mert a hadügyi kormány ezt már annak idején bejelentette. A kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat illetőleg megjegyzé a külügyi miniszter, hogy ő e részben csak közvetítő szerepet visz amaz instrukciók alapján, amelyeket a két kormány megállapított.

Gróf Zichy Aladár helyesli a monarchia béke-politikáját, de a hadügyi kormány mérhetetlen követeléseit csökkentik annak értékét.

Ezzel az általános vita bezárult.

Az albizottság a külügyi költségvetést általánosságban megszavazta. A részletek során a szalonkij polgári ügynökök tételőrl a közös Külügyi miniszter kifejté, hogy a polgári ügynökök intézménye a műzstegi programban elő volt készítve, mert szükségesnek mutatkozott a reformáció felett felügyelni. E polgári ügynökök arra vannak hivatva, hogy a lakosság kívánásait átvegyék és a főfelügyelőnél és a török kormánytól képviseljük. Ami pedig a kínai adósság t illeti, Khina ezt az adósságot már két éve féfévi részletekben fizeti, amelyek a két állam kormányai közt a kvóta arányában fölosztatnak.

Az albizottság részleleiben is megszavazta a költségvetést s ezzel az ülés véget ért.

Az osztrák költségvetési bizottság.

Délelőtt 10 óraker kezdődött az osztrák delegáció költségvetési albizottságának ülése, amelyen a hadügyi költségvetést tárgyalják.

Kramarz azt indítványozta, hogy a 88 millió rendkívüli hitelt a rendkívüli kiadásokkal együtt tárgyalják.

Chlumecky elnök fölvilágosító szavai után, hogy a szavazás ugys csak a jövő héten lesz, Kramarz belenyugodott abba, hogy a rendkívüli hitelt külön tárgyalják.

Báró Walterskirchen előadó ismerteti a költségvetés teteit s elfogadásra ajánlja a hadügyi költségvetést.

Gróf Stürgkh az özevgy nyugdíjak és az árva nevelés reformja érdekében szólal föl s jobb ellátást követel az altisztek számára is.

Abrahamovics lovag örömmel látja, hogy a hadügyi kormány végre hozzáátott a katonai büntető-eljárás reformjához, de megfoghatatlannak tartja, hogy a reformot éppen a magyar kormány készleteti; alkalma-int a hadbíróságok tárgyalási nyelve ügyében nem tudnak meg egyezni a kormányok. Nézete szerint a szóbeliség és a közvetenség elvnek kimondásával ez a kérdés magától megoldólt, mert képtelenség más nyelven folytatni a tárgyalást, mint amely a vádlottnak és a kihallgatandó tanuknak az anyanyelve. Emlékeztet Beyerleinnek *Takarodó* című darabjára, amelyben élesen kitűnik az a visszasság, ha olyan nyelven folyik a katonai törvényeségi tárgyalás, amelyet a vádlottak és tanuk nem is értenek. Kéri a közös hadügyi minisztert, hasson oda a magyar kormány, hogy ez a kérdés mielőbb dülőre kerüljön. A katonai élelmezés terén azt a reformot ajánlja a hadügyi kormány, hogy a katonaság vándor-bizottságokat küldjön a gabonatermelő vidékekre s ott a helyszínen a gazdaktól szerezzék meg a szükséges terményeket. Végül hosszasan foglalkozik a lótenyésztés ügyével.

Dr. Tollinger szinten kívánatosnak tartja a katonai büntető-törvénykönyv reformjának siettetését. Sürgeti a hadügyi minisztert, hogy méltányosabban alkalmazza a véderőtörvénynek a családfe tartók kedvezményéről rendelkező szakaszát. Kéri a hadügyi minisztert, igaz-e, hogy gróf Üküll-Ghylenband bécsi hadtestparancsnok megtiltotta a bécs-új helyi helyőrség tisztikarának, hogy a parmai herceg schwarzaui kastélyába látogassanak, mert ott egy rangjától megfosztott egykori vezérkari százados-al, gróf Ledochowskival kellene találkozniok, ami által a tisztí kardbojt becsületét sértenék meg. Ha ez igaz: mivel okolja meg a hadtestparancsnok ezt az eljárását, hisz a kérdéses tiszt nem követett el egyéb bűnt, csak azt, hogy a párbajról elítélőleg nyilatkozott.

Susterio a párbajkérdésről beszél; eszé ágában sincs azt kívánni, hogy a miniszter hatalmi szavával kúszóbbje ki a párbajt a hadseregéből. A párbaj egy szociális nyavalya, amelyet hatalmi szóval nem lehet elpusztítani. Csak a párbajfényeszer megszűntetéséről lehet beszélni s nem szabad a katonatisztet súlyos büntetéssel sújtani azért, mert az állami törvényeket és a vallás parancsait nem akarja megszegni. Ezért nincs fontosabb teendő e részben, mint a katonai becsületügyi eljárás reformja.

Kramarz szerint természetes, hogy a három hó előtt lezajlott heves vita után most még egyelőre, míg a 150 millió követelés napirendre nem kerül, nyugodt a tárgyalás hangja. A mostani hadügyi miniszter új érat akar teremteni a hadseregben: valamennyi nemzetiség egyenlővételének éráját. Csakogy mindunt-

lan olyan hallatlan esetek fordulnak elő, amelyek azt bizonyítják, hogy az alantasabb ranguak nem szívelik meg a hadügyi miniszter szavait. Vaskezünek kell lennie a hadügyi miniszternek, ha a hadseregben véget akar vetni a germanizációnak. Felhossa a libochowitzi esetet, amikor egy őrnagy sértőleg nyilatkozott a cseh nyelvről, és követeli, hogy a hadügyi miniszter büntesse meg példásan azt az őrnagyot, aki az ő elveivel ellentétbe helyezkedett. Kéri, hajlandó-e a hadügyi miniszter igéretéhez képest a kuttenbergi kaszárnyán a német felírás mellett cseh nyelvtű is alkalmazni.

Gróf Montecuccoli megjegyzéseit után Dobernig szólal fel. A delegációk amugy is megviselt himeve érdekében tiltakozik az ellen a sietség ellen, amelylyel a hadügyi költségeket meg akarják szavatolni. A dekórumot nemesak fölfele, de lefele is meg kell övni. A hadvezetőséget támadja azért, mert túlságos nemzeti engedményeket enged, főleg Magyarországon. Követeli a hadsereg szállításainak ellenőrzésére megalkotott albizottság állandósítását. A szónok ezután a kisipar támogatását követeli. A katonai büntető-rendtartás reformjának elmaradásáért a magyar kormányt vádolja, mert a magyar kormány még ma sem foglalt állást ebben a kérdésben, s határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a hadügyi minisztérium követelje a magyar kormánytól a kérdés sürgős elintézését. A két éves szolgálati idő mellett emel ezután szót, tiltakozik a nagy manőver-költségek ellen s azt mondja, hogy a hadsereg egysége veszélyes az, hogy a hadügyi miniszter a magyar követelésekkel szemben annyira engedékeny, holott nyilvánvaló, hogy Magyarország az önálló hadsereg fölállítására törekszik. A Deákpartiak kihálnak s az ifjabb generáció a teljes különállást óhajítja. Ilyen óhajítások mellett csak természetes, hogy a magyarok fizessék meg saját zsebükből a hadseregüket.

Dr. Pergelt: Szintén több időt kér a költségvetés megbirálására. Helyesen tartaná, ha a rendkívüli költségekre való tekintettel, a felelős miniszterek nemesak a vita végén szólálnának fel, s hozzájárul Dobernig azon kéréséhez, hogy a hadsereg szállításainak ellenőrzésére alakított bizottságok állandósítsanak. Ezután a katonai büntető-törvény reformjával foglalkozik.

Elnök az ülést délután 3 óráig függeszti.

A délutáni ülésen Kramarz polemizál Pergellettel a kaszárnyafeliratok dolgában. Nem lát abban semmi szerencsétlenséget, ha magyar vagy cseh feliratok lesznek, mert a feliratok arra valók, hogy megértsék őket és nem arra, hogy a hadsereg német jellegét dokumentálják.

Chlumecky azt kéri, hogy Brünn hadtestparancsnoksági székhely legyen.

Pitreich sorra válaszol a felvetett kérdésekre és kívánásokra. Az özevgyek és árvek ellátása dolgában azt mondja, hogy a végzett számítások szerint az előálló terheket a katonai alap megbírja. Az osztrák kormány már hozzájárult a kidolgozott munkálatokhoz, a magyar kormány most tanulmányozza az ügyet. Hisz, hogy az ősszel az idevonatkozó törvényjavaslat a két állam törvényhozása elé kerül. Az egyéves önkéntesekből lett altiszteket külön elbánásban nem részesítheti; amugy is sok kiváltságot élveznek azok.

A büntető-eljárás reformja dolgában a magyar kormány is hó óhajítása annak mielőbbi végrehajtása. Nézetét most készűl tudatni a hadügyi minisztériummal, úgy hogy legközelebb megindulhatnak a tárgyalások közte és a katonai minisztériumok közt.

A lóellátás dolgában hajlandó a hadügyi vezetés egy összehívandó anketén résztvenni, de már most kijelenti a miniszter, hogy a mai rendszerrel teljesen meg van elégedve, A lovak drágábban megfizetni nincs oka, mert az eddigi áron is kitűnő lóállományunk van és tekintettel kell lenni az adófizető polgárookra is. A szállítások tekintetében ezentul is iparkodni fog megfelelni a termelők óhajításainak, de a közvetítő kereskedelmet sem nélkülözheti; az Abrahamovics által ajánlott vándor-bizottságokat nem tartja a hadsereg érdekében levőnek. Tollingernek azt válaszolja, hogy az említett szakaszt lehetőleg humanusan fogja alkalmazni, de tekintettel kell lenni az ujonc-kontingens csekélytétele.

A kadétskolai nyelvtoktatásra vonatkozó intézkedések, amelyeket az utolsó delegáció alatt ismertett, a jövő tanév elején lépnek életbe. Ismételteti a kaszárnya-feliratok dolgában tett nyilatkozatát, de megjegyzi, hogy erre nézve még utasítás nem történt. A párbajkérdésben ragaszkodik az utolsó delegációban kifejtett álláspontjához. Ily szubtilis érzelmi dolgokban nem lehet csak a törvény és logika irányadó, de számolni kell az egyéni és az illető körök hangulatával. Chlumecky kérésére meg-

jegyzí, hogy a brünni hadtestparancsnokságot fontolóra veszi, mihelyt arra alkalom kínálkozik.

A orosz-japán háborúból szerzett tapasztalatokat illetőleg sokat még nem mondhat, mert meghozható anyag nem áll rendelkezésére, egy azonban világosan kitűnt már, hogy minden állam rendkívül nehéz helyzetbe kerülhet, ha teljesen elkészülve nincs, tehát minden hadvezetőség kötelessége gondoskodni a hadsereg hadikészültségéről.

Azután Walterskirchen, Pergelt és Hoffmann delegátusok szólaltak föl és az egyik kérdésre

Pitreich azt válaszolja, hogy nem tud semmit a Japánba való lökivitelről, a fumei katonai parancsnokság sem tud róla. A harctéri tudósítás szabályozása dolgában az 1870/71. háborúból már rég levonták az összes államok a tanulságokat és megtették a kellő intézkedéseket. *Röckenhausen* osztályfőnök kisebb jelentőségű felvilágosításai után a bizottság a rendes kiadások összes címeit változtatlanul elfogadta, ugyszintén elfogadták a benyújtott határozati javaslatot, csak *Abrahamovics* javaslata, mely a lóárak felemelését célozta, maradt kisebbségben. Az indítványozó különvéleményt jelentett be.

Az ülés végén hosszabb vita volt a további munkaidő beosztása dolgában. Erre nézve holnap délelőtt tíz óraker dönt a bizottság.

Az osztrák delegáció május 26-án, csütörtökön délelőtt 10 óraker nyilvános plenáris ülést fog tartani, amelynek napirendjén lesz a külügyi költségvetés tárgyalása.

KÜLFÖLD

A Vatikán tiltakozása. A párisi sajtót még folyvást élelnek foglalkoztatja a pápa tiltakozása Loubet római látogatása ellen. *Jaurés* lapja, a *Humanité* leközi a szentszék tiltakozó jegyzékét.

A jegyzékben többi között az áll, hogy a katolikus államok fejének kötelessége volna több tekintettel lenni az egyház legfőbb pásztorával szemben, mint a szuverén nem katolikus államoknak, tekintettel létőségára, függetlenségére és elmulhatatlan előjogaira. Ez a kötelesség, melyet eddig mindenki figyelembe vett, politikai okokra, szövetségre és rokonságra való tekintet nélkül, annál is inkább terheli a francia köztársaság első hivatalnokát, mert a francia köztársaság hagyományos vonatkozásokkal fogva össze van kötve a római szentszékkel és a konkordátum erejénél fogva különös előjogai vannak. Ha valamely katolikus nemzet feje a pápát súlyosan megsérti, Rómába jöve, hogy annak mutassa be hódolatát, ki minden jog ellenére megakadályozza a pápát jogaiban és függetlenségében, a sértés még nagyobb Loubet ur részéről. És ha mindezek dacára a szentszéki nuncius mégis Párisban maradt, úgy ez csakis különös és nagyon komoly okokra vezetendő vissza, hogy evvel a szomorú tényre nem keletkezzék precedens, kénytelen a szentszék a legformálisabb és leghatározottabb óvat tenni.

Jaurés szóvateszi ezt a tiltakozó jegyzéket és kijelenti, hogy ez Franciaországának és Olaszországnak fokozott hivatkozó provokálása. A pápa nem mulasztotta el a kormányok előtt vádat emelni a francia köztársaság és elnöke ellen. E jegyzék elküldése óta befejezett dolog a szentszék és Franciaország között való diplomáciai viszony megszakítása.

A Matin leleplezése. Párisból táviratozzák: A *Matin* ma folytatja jelentését a kémkedési esetre vonatkozólag és igen hó, állítólag a német vezérkartól eredő kérdőívet közöl *Cherbourg* és *Brest* megerősítésére és felfegyverzésére vonatkozólag, valamint *Cherbourg*, *Brest* és *Toulon* 42 tervének jegyzékét, melyeket hir szerint egy külföldi hatalomnak adott el. A londoni francia katonai altasé ez okmányokkal azonnal Párisba utazott és átadta azokat a tengerészeti vezérkar főnökének, ki a tengerészeti miniszter távollétében e minisztériumot vezeti, és értesítette a minisz-

terelnököt és a hadügyminisztériumot, mert ennek hatáskörébe tartozik a partvédelem. A hadügyminisztérium hirszerző hivatala ismerte Pietro Ragólt, mert annak mintegy másfél év előtt Vuzernben 2000 frankot fizettek, hogy visszaadja a birtokában lévő touloni terveket. *Gavard*, a rendőrség vezetője kijelentette egy tudósító előtt, hogy, sajnos, kétségtelenül valók a touloni erősitések és útegek tervei. Ezek nyilván a hadmérnöki hivatalból erednek. Az egész esetben az a legnagyobbánál, hogy a tekintélyes iratesemót el lehetett lopni. Remélik, hogy meg lehet állapítani, hogy közönséges betöréses lopásról van-e szó, vagy pedig az okmányokat más uton vitték el. A hadügyminiszter megbizta *Pendese* vezérkari főnököt az eset megvizsgálásával, hogy megállapítsa, ki a hibás és kitűdődjék, hogy azok ellen a vállalkozók ellen, akiknek kezében voltak az ellopott tervek, nem lehet-e panaszt emelni. Ezeket az építkezési vállalkozókat esetleg árulás vagy mulasztás vétésével lehetne vádolni.

Az orosz-japán háború.

Budapest, május 17.

Mint hogy a harcstérrel nem érkezik nevezetesebb hír, az orosz-barát újságok azon buzgólkodnak, hogy a japánok nimbusát megtépjk. Szemrehányásokat tesznek nekik. Első sorban azt vetik szemükre, hogy már megint késlekednek. Már megint. Mert már egyszer késtek. Akkor, mikor nem termetek egy-kettőre a Jalu folyónál. De azt elfelejtik a szemrehányók, hogy ez a késedelmezés pontos számításokban gyökeredzett és hogy az orosz seregnek rettenetes kudarca volt az eredménye. És elfelejtik, hogy a mostani késedelmezésnek is a térvisszonyok az okai. Hogy Manduriában, hol még a legjobb közlekedési utak is rendkívül tökéletlenek, más mértékkel mérendő az idő és tér, mint kultivált országokban. A tény az, hogy a japánok most is rendkívül mozgékonyak, csak hogy a közelgő döntés alkalmával egész erejükkel akarnak fellépni és hogy míg előrehaladva tért igyekeznek nyerni, hátuk mögött és oldalvast még eddig használatlan erőket gyűjtjenek a harcstérre.

A másik szemrehányás az, hogy hiába vesztegetik embereiket Port-Arthurnak a szárazföld felől való megostromlására, mint hogy az erőd bevehetetlen. Összesen mintegy 30.000 orosz védi és helyőrsége 20 mértföldnyi területen minden fontosabb pontot megszállott. De hát nem hirdették-e a kiuliencsöngi magaslatokat is bevehetetleneknek? És nem mutatták-e meg a japánok a háború eddigi folyásában, hogy ők ezt a fogalmat nem ismerik? A japánok eddig semmihez sem fogtak számítás nélkül. Legnagyobb erősségük, hogy győzelmeiket előre biztosítják és ha ők olyan nagy apparátussal fognak Port-Arthur megostromlásához, akkor bizonyára tudják, hogy mit tesznek.

De vajon tudják-e ezt az oroszok? Hiszen még azt sem döntötték el, hogy feladják-e Liaojangot vagy sem? Alexejev és Kuropatkin haditervei homlokegyenest ellenkeznek egymással és mind a két tervbe beleesőnek a japánok mozdulatai. Valószínű, hogy legjobban szeretnének visszavonulni, csak hogy a japán sereg közeledtével és ki-fejldésével északi és északkeleti irányban mind nagyobb akadályok gördülnek eléjük, úgy hogy akarataik ellenére is kénytelenek lesznek helytállani. Sőt mai hírek szerint *Kuropatkin* utócsapatai és *Kuroki* előcsapatai közt folytonos csatározások folynak,

melyekről a washingtoni külügyi hivatal azt sejteti, hogy döntő ütközteté fejlődtek. Arról, hogy ez a hír mennyiben felel meg a valóságnak, a legközelebbi jelentések fognak felvilágosítást adni. És ezt a felvilágosítást az egész világon a legnagyobb érdeklődéssel, feszült kíváncsisággal várják.

Port-Arthur ostroma.

Berlin, május 17.

A *Vossische Zeitung*nak táviratozzák Sanghaiból, hogy *Port-Arthur* éjjel-nappal ostromolják úgy a szárazföld, mint a tenger felől. A japánok a vasutvonalat 7 mértföldnyi hosszúságban lerombolták. Az oroszok kénytelenek voltak Dalnit kiüriteni.

Döntő csata előtt.

Newyork, május 17.

A washingtoni külügyi hivatal a legkomolyabb forrásból arról értesül, hogy *Kuropatkin* utócsapatai és *Kuroki* előcsapatai között folytonos csatározások folynak, amelyek minden pillanatban döntő csatává fejlődhetnek a két főereg között. A washingtoni hatóságok nem tagadják, hogy fontos híreket kaptak, de a részleteket titkolják. Nem tartják lehetetlennek, hogy a nagy csata már megvolt, mert Liaojang környékén ágyutüzélest hallottak.

Szöul, május 17.

Hír szerint egy japán csapat kétszáz oroszot zárt körül Andsutól északra s *ki akarják őket éhezteni*. A kozákoknak nincs semmi készletük.

Khina semleges marad.

London, május 17.

A kínai kormány tudomására adta a külföldi kormányoknak, hogy sajnálatára tudomására jutott, hogy kedvezőtlen híreket terjesztettek el róla, hogy megszünt volna megtartani semlegességét, melyet ezigideig a háború kezdete óta megtartott a távol Keleten. A kínai kormány tehát kötelességévé tette külföldi képviselőinek, hogy ezeket a híreszteléseket határozottan cáfolják meg és biztosítsák a hatalmakat, hogy Khina, bármilyen történések is, szigorúan semleges politikát akar folytatni.

Japánok Kronstadtban.

Kronstadt, május 17.

Tegnap a *Camros* nevű Cardiffból jövő angol gőzönsön letartóztattak két szolgát és egy gépészt, ma pedig egy német gőzönsön tartóztattak le egy gyanús személyt. A letartóztatottak, akik az állítják, hogy Indokhinából valók, nyilván japánok.

A zöld pestis.

London, május 17.

Moszkvából tákiratozzák a *Weekly Dispatch*nek, hogy az orosz hadseregnek a távol Keleten újabb veszedelmes ellensége támadt egy förtelmes betegségben. Egy katonarvos írja Mukdenből, hogy az orosz csapatok közt fellépett a zöld pestis. Különösen azok kapják meg a bajt, akik kínai házakban vannak elszállásolva. A katonarvos távirata szerint eddig 17-en betegedtek meg és öten meghaltak. A betegségnek orvosságát nem ismerik. A babonás orosz katonák azt hiszik, hogy a japánok boszorkánysága okozza a bajt.

A cár körútja.

Moszkva, május 17.

Miklós cár és a trónörökös délután ideérkeztek és félórás tartózkodás után folytatták útjukat ama városok felé, ahonnan csapatok indulnak Kelet-Ázsiába.

HIREK

Budapest, május 17.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 18-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Kihallgatás a királynál.** A miniszterelnökség közlése szerint a király szerdán, e hó 25-ikén kihallgatást ad.

— **Új magyar nemes.** A király *Petrás* Balázs eszterházi és petrinai szárnyparancsnoknak, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet *novigradi* előnévvel adományozta.

— **Uralkodók találkozója.** *Marienbad*-ból táviratozzák: Most már bizonyos, hogy *Ferenc József* király *Edúard* angol királyt *Marienbad*-ban időzése alkalmával meg fogja látogatni. Ez abban az esetben is megtörténik, ha a dél-csehországi hagyományok ideje nem esnek össze az angol király *marienbadi* fürdőzésével.

— **A cár beteg.** Szomorú hírek érkeznek a szentpétervári fehér palotából. A cár sápadtan jár-kel szőnyeges termeiben és minduntalan sírógöresöt kap. Környezete hiába próbálja vigasztalni. Mervé, kifejezetlen arckifejezéssel hallgatja a szavakat és látszik, hogy semmi hatást nem tesznek rá. Ugy látszik, hogy míg a hozzája közelállók a jövő reményeivel igyekeznek bánatát enyhíteni, ő a jelen sötét és vigasztalan képeire függeszti tekintetét. Míg körötte lágy, kellemes szavak szonganak, ő *Kuropatkin* és *Alexejev* komor jelentéseit hallgatja. És hallgatja a haldoklók ijesztő hörgését, a megsebesültek szivertető jajgatását. Az orvosok megtiltották a nagy urnak, hogy esti kilenc órán túl dolgozzék. A cár pedig szomorúan mosolyog e tilalom hallatára. Mert a tudós urak tilalmának csak akkor volna értéke, ha a keletázsiai harcstérrel seregő kiseretek is engedelmekednének neki. Ha megállíthatnák a *Petrovavszk* és a *kiuliencsöngi* magaslatokat áldozatait is utjukban és az árnyaik nem merednének a szomorú császár halvány arcára. De ezek az árnyak makacsok és engedetlenek. Nem félnek sem a kancsukatól, sem a komolyképu tudósok parancsolataitól. Az est sötét köpenyegébe burkolódzva nap-nap után előjönnek és rémes hallgatásukkal szörnyű szemrehányásokat tesznek a minden oroszok cárijának. És nem tud előlük menekülni. Nesztelen lépésekkel követik teremről teremre és bármerre fordul, szemben találja őket. És hiába temeti arcát puha párnába, hiába vonja fejére ágyának selyemtakaróját: hallja őket. És szavuk belémárol a szívébe és tépi a lelket... Az orvosok pedig kétségbeesnek. Tudományuk nem segít. És ópiumukkal is csak annyit érnek el, hogy a szörnyű alakok a nehéz álom ködéből hámozódnak eléje és annál kínosabb teszik a nagy ur gyötrelmeit, mert még csak meg sem próbálhatja a menekülést.

— **Rektorválasztás és tisztújítás a műegyetemen.** A budapesti magyar királyi József-műegyetemen ma délután választották meg az 1904—1905. tanévre a rektort és a dékánokat. Rektorrá újból egyhangulag *Hauszmann* Alajos építész-tanárt választották meg s így a prorektor tisztségét *Ilosvay* Lajos tölti be. A mérnöki és építészeti szakosztály dékánja *Bodola* Lajos, prodékánja *Rados* Gusztáv, a gépészmérnöki szakosztály dékánja *Lázár* Pál, prodékánja *Rejtő* Sándor, a vegyészeti és egyetemes szakosztály dékánja *Klein* Gyula, prodékánja *Réthy* Mór lett.

— **Izabella főhercegnő látogatása.** *Izabella* főhercegnő leánya, *Henrietta* főhercegnő kíséretében ma délután a budapesti állami nőpáriskolát látogatta meg. *Hieronymi* Károly kereskedelemügyi miniszter fogadta a főhercegnőt s bemutatja az intézet felügyelő bizottságát, igazgatóját és tanítótestületét. Az intézetben készült munkákat özvegy *Nendtvich* Gusztávó igazgató mutatta be. Ugy ezekről,

mint az intézet működéséről elismeréssel emlékezett meg a főhercegnő.

— **A piaristák vendége.** Monsignore *Mistrangelo* firenzei érsek, a kegyesrend generalissimusa, aki a múlt hét óta Magyarországon tartózkodik és már több fővárosi és vidéki kegyesrendi iskolát meglátogatott, vasárnap látogatást tett *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszternél, aki a látogatást visszaadta és az érseket a parlamenti épületbe is elkísérte. Az érsek el van ragadtatva mindattól, amit Magyarországon tapasztalt és a magyarországi piarista tanintézetek hazafiságáról és pedagógiai sikereiről is a legelismertebb módon nyilatkozott.

— **Vilmos császár és az építészek.** A németek önálló gondolkozásu és erős akaratu császára egy művészeti kérdésben való döntésével ugyancsak erős forrongást idézett elő megint. A berlini királyi operaház építéséről van szó, amelyre nézve a berlini építészek és más szakértők egyhanguan megegyeztek, hogy az Unter den Linden ut architektónikus és történelmi karakterének a megóvása érdekében nem szabad eltávolítani. Ez a régi operaház, amelyet *Knobelsdorf*, *Nagy Frigyesnek* az építésze épített, egyike Berlin még fennálló régi előkelő stílusú házainak, s azonkívül még sok más ok is amellet szolgált, hogy az új operaházat ne a réginek a helyén építsék fel. Ilyen értelemben a berlini építészek beadványban is fordultak Vilmos császárhoz, bőven megokolva kérélmüket, de a császárra mindez nem hatott és *építészek egyesületével már tudatta is, hogy a régi operaház lerombolandó.* A császár határozata a szakörök leghevesebb ellentállását hívta ki s ennek a forrongásnak a legtöbb előkelő berlini lap is kifejezést adott. Így különösen hevesen ír a *Berliner Tageblatt* is. Nem hiszi, — ugymond — hogy ebben a kérdésben már kimondották volna az utolsó szót, mert hihetetlen, hogy a császár tanácsadói a német nép előtt felelősséget vállalnának ennek a történelmi emlékeknek lerombolásáért. Aztán így folytatja:

— De ha mértékadó körökben a szándék csakugyan megvan, akkor a *nemzet passzív ellenállását* fogja magával szemben találni. A porosz nép képviselői, akiknek az új operaház építéséhez szükséges összegeket meg kell szavazniok, nem fognak közreműködni abban, hogy Berlinnek egy történelmi helyét megsemmisítsük. S Berlin városának képviselői sem támogatják ezt a szándékot. És így az egész terv magától összeomlik.

— **Az aradi szabadságharóli múzeum őre.** A múzeumok és könyvtárak országos föfelügyelőségének jóváhagyásával az aradi főcsey-egyesület a negyedszázad óta fennálló múzeuma és könyvtára őreinek meghívta *Naményi* Lajost, ki történelmitől munkásságával figyelmet keltett. Ez állással össze van kötve az egyesület titkári állása is.

— **Egy nagyhercegné hirtelen halála.** Rómából táviratozzák, hogy *Paula* szász-weimari örökös nagyhercegné Vencébe utaztában a vonaton hirtelen meghalt. A nagyhercegné 12 óra 55 perckor délben *Bothmer* grófnő kíséretében Sorrentból Rómába utazott és a Continentál szállóban reggelizett. A nagyhercegné egész jó állapotban folytatta utazását Velence felé. Mikor a vonat Piortonaccio állomáson elhaladt, a *nagyhercegnét szívészűhűdés érte és azonnal meghalt.* *Bothmer* grófnő minden lehető megtett a nagyhercegné megmentésére. A vonat *Orta* állomáson megállott, ahol a nagyhercegné segítségére megjelent orvosok már csak a beállott halált konstatálhatták. A római prefektust táviratilag értesítették és ez közölte a német nagykövettel a nagyhercegné halálát.

— **Mikes Kelemen hamval.** Háromszék-megyében mozgalom indult meg, hogy zágoni *Mikes* Kelemennek, Rákóczi hűségű kísérőjének, Rákóczi mellett pihenő hamvai a fejedelmével együtt szülőföldjére hazahozassanak. A mozgalom kezdeményezője a sepsi-szentgyörgyi székely *Nikó-kollégium* eltiljárásága és

életén *gróf Haller* János, Háromszék-megye főispánja áll, kinek intézkedése folytán Háromszék-megye legközelebbi közgyűléséből felterjesztésben kéri fogja a kormányt a kérés teljesítésére és hasonló felterjesztések tételére az összes törvényhatóságokat átíratban megkeresik.

— **Uj fejezet.** Még pedig egy-egy külön új fejezet két ember részére. Az egyik senki más, mint *Chimay* hercegné, a másik *Rigó* Jancsi — van-e, ki e két nevet nem ismeri? Együtt szokták meg őket e széles világon, most már külön kell választani őket. Vége a mesének, amelyben a füstös cigányfiu elhegedül magának az aranyos hercegasszonyt. Az aranyos hercegasszony most már egy nápolyi daliának a megszőkötött párja, így panaszolta el életének ez újabb fordulatát *Rigó* Jancsi a párisi Magyar Egyesületben, ahol a minap este muzsikált. Hát akkor igaznak kell lenni. A jó ég tudja, valami nagy siralmat nem fog kelteni ez az elszakadás sehoh a világon. Olyan nagyon lekopott erről a meséről az élet zajos forgatagában a zománc. Csak valahol túl a Dunán egy vískóban egy cigányasszonynak ragyog fel tán a szeme. Akit a szépen hegedülő ursa fölcsereit valamikor egy cifra hercegasszony szeszélyéért. Sokáig tartott ez a szeszély, de hát nem örökre. Ez tán jól esik a cigányasszony megbántott szívének.

— **Magántisztviselők a kereskedelmi miniszternél.** A Magántisztviselők Országos Szövetsége ma küldöttségileg tisztelgett a kereskedelmi miniszternél dr. *Hegecs* Loránt országgyűlési képviselő vezetésével. Dr. *Kovács* Gyula, az Országos Szövetség elnöke megköszönte a miniszternek a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó leiratát s figyelmébe ajánlotta a testület orvoslásra váró bajait. *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter örömet fejezte ki azon, hogy a munkaszünetet szabályozó leiratát általános tetszés fogadta s megígérte, hogy tanulmányozni fogja a szövetség által benyújtott törvénytervezetet.

— **Az eukarisztikus kongresszus.** Az eukarisztikus kongresszus ma délelőtt nyílt meg a Katolikus Kör disztermében. Nagyszámu és előkelő közönség töltötte meg a hatalmas terem. A püspöki kar nagyszámban volt képviselve.

Az ülést *Szmrecsányi* püspök nyitotta meg, válaszolva az oltári szentség jelentőségét a hitéletre s a kongresszus kapcsolatát az örökimádás-templommal, amely a nemzet védőangyala: Erzsébet királyné emlékére épül. Utána *Mihályi* érsek szólott, a görög-katolikus egyház szolidaritását hangoztatván a rómaiak. Erre *Városhy* és *Hosszu* alelnökök, valamint *Jeszzenszky* jegyző elfoglalták helyüket. *Szmrecsányi* elnök köszönetet mond az érseknek egyháza nevében mondott beszédéért. *Mihályi* román letérek korrek magyarssággal beszélt. Majd *Kanter* apátplébános fölolvasta a pápához intézett föliratot s a ráérkezett választ. Az elnök püspök végül fölolvasta a pápához, ő felségéhez és a hercegprimáshoz intézendő hódoló táviratok szövegét, sajnálatának adva kifejezést, hogy nem maga az ülülő hercegprimás vezetheti a kongresszust.

— **Bontoux halála.** Cannesból táviratozzák, hogy ott a minap meghalt *Eugéne Bontoux*, az ismert bankalapító és tőzsdéspekuláns. Nevét sokat emlegették a nyolcvanas évek elején, amikor előidézője lett annak a nagy pénzügyi válságnak, amely 1882. január 21-én a párisi börzén lezajlott és sok ezer embert tönkretett. Megbukott akkor az Union Generale nevű bank is, amelyet *Bontoux* alapított a Rothschild-cég ellenállásául. A bank megszüntette fizetését; a bíróság elé került a nagy bukás és *Bontoux* ötészentei börtönre ítélték. A büntetés elől külföldre szökött és csak az elévülési idő letelte után tért vissza Franciaországba.

— **Családi dráma.** Czeglédről írják: *Tarkó* Pál és *Nyíri* Zsuzsanna ezélt négy hónappal léptek házasságra és már néhány hét múlva a szülők zaklatása miatt szétváltak. A házaspár titokban összejött és *Tarkó* revolverből négyzer rálött feleségére, majd önmagára sütötte a fegyvert. *Tarkó* meghalt, felesége állapota reménytelen.

— **A Dreyfus-pör revíziója.** Párisból jeletik: A semmitűzők megkapták már *Painlevé* matematikus, az Institut tagja és *Molinier* tanár véleményét. Ez a vélemény szembeáll *Bertillon*nak és a régi törzskari párt irászakértőinek fantasztikus magyarázataival, amelyek szerint *Dreyfus* írta a borderót, mivel az a gyanu áll fenn, hogy saját írását utánozta az esetleges védekezés céljára. *Molinier* általános magyarázatokkal vezeti be a véleményt, *Painlevé* pedig matematikai alapon mutatja ki a törzskar helyenkint hamisításokon nyugvó érvelését. *Molinier* szerint az 1894. és 1899-iki ítéletek védőinek most már csakis a borderó maradt meg, mint amire támaszkodnak. De már ezzel az utolsó kísérlettel is hajótörést szenvednek. Egyetlen írásra alapított vélemény nem lehet döntő ember elítélésénél. Az ilyen véleménynek első feltétele az, hogy komoly legyen. *Bertillon*, ez a kevésbé bölcselkedő, ködösfejú ember, csak egyet látott: az írás szabályosságát, a ritmust. Ő, aki a fiziológiai törvényekben olyan alaposan járhatlan, ezt az általános jelenséget mint kivételt állította be és erre a tévedésre egy rettenetes és bonyolódott rendszer épített. Ez már nem *irászakértői vélemény*, hanem inkább valami *bűnügyi regénynek a fejezete*. Teljesen hipnotizálva az alapeszméjétől, minél inkább halmozódottak fel rendszerének a kép telenségei, annál esztelenebb magyarázatokat igyekezett kitalálni. Néha az írás egyenletessége megsűnik, a ritmusa megtörik. Seba — mondja *Bertillon* — az írója két sorvezetőt használt. Bizonyos betűk nem vágnak a *Bertillon* tervezetéhez. Seba, — mondja *Bertillon* — az írás vonásait bizonyára megváltoztatták, meghosszabbították, vagy megrövidítették. Innen ered a rossz magolat, amelyet Rennesben valódnak vettek. Konstatálják — folytatja *Molinier* — hogy a borderó híven visszaadja *Eszterházy* írását minden tintapecséttel és egyéb sajátossággal együtt. Mit törődik azzal *Bertillon*? Szerinte *Eszterházy* csak strohmann, a titkos ügynök, hiva az áruló, aki 1896 óta dolgozik már azon, hogy írását a borderóéhoz tegye hasonlóvá. *Esterházy*nak 1892-ből való hiteles levelei mutatják, hogy mindig pergamentpapírral használt. *Bertillon* meglegszik azzal, hogy a levelek állítólagosan gyanus eredetét konstatálja, amelyeket hamisaknak mond.

— Megállapíthatjuk — fejezi be a szakértői vélemény — hogy a borderó *sem Dreyfus természetes, sem elferdített írásától* nem ered, hanem *Eszterházy természetes keze-írása*, s újabb bizonyítéka annak, hogy *Eszterházy* idegen hatalmak képviselőivel összeköttetésben állott.

Mindhez csatlakozik *Painlevé* részletes tudományos véleménye, amely tönkreteszti *Bertillon* örült teóriáját s a törzskar ugynevezett kommentárainak állításait, akik „a politotechnika egy növendéke” jelzés alatt bujkálnak.

— **A képeslevelezőlap feltalálója.** Ha a sok tájkép, színész-szépesség, kiváló államférfi, színes virág ott a kirakatokban a négy-szögletes kartonokon az újsághíreket tudomásul vehetné, akkor millió és millió képeslevelezőlap árnyékba borulna. A képeslevelezőlapoknak gya szá van. *Green* Vilmos, az ő feltalálójukat, aki egyébként a kinematográf szabadalmának is a tulajdonosa, ma reggel óta a londoni rendőrbírófogházának a lakója. Ezzel egy kéthavi fogházbüntetést kezdett meg. Ennyire ítélték, amiért hamis bukást követett el.

— **Házasság.** Dr. *Seemayer* Vilibald a Nemzeti Múzeum néprajzi osztályának vezető óra ma esküdtött örök hűséget a jósefvárosi plébánia templomban *Krenner* Angela kisaszonynak, dr. *Krenner* József egyetemi tanár leányának.

— **Megtámadott képviselő.** Kelletlen kalandja akadt az éjjel *Nopcsa* Elek országgyűlési képviselőnek. Hazafelé ment s az Egyetemtéren egy gyanus alak megtámadta. A képviselő hatalmas ütést kapott a mellére, mely elszédítette. Mire védekezni akart, a közeledő járőrelők zaja elriasztotta a rablót. *Báró Nopcsa* azonnal bejelentette az esetet a IV.

a fenséges vendégek elhagyták az Akadémia dísztermét s a fényes ünnepi közönség szétoszlott.

Este a Tiszti Kaszinóban *Schwartz* Ottó igen érdekes felolvasást tartott a Vörös Kereszt-Egyesület történetéről. Az előadást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

A társadalmi fejlődés irányai.

Budapest, május 17.

Rendkívül érdekes ülése volt ma a *Társadalomtudományi Társaság*nak. Dr. *Prohászka* Ottokár a keresztény-szocializmus és *Véssi József*, a liberalizmus legexponáltabb szószólója mérköztek ma ismét a társadalmi fejlődés irányairól folyó vitában. A kereskedelmi és iparkamara nagyterme, a gyűlés színhelye, erre az alkalomra megtelt díszes közönséggel, amely feszült érdeklődéssel volt tanuja a pompás tornának.

Prohászka Ottokár: El akarja osztani azokat a tévedéseket, amelyeket beszéde nyomán tapasztalt. *Véssi Józseffel* szemben azt vitatja, hogy a keresztény-szocializmusnak van egységes tartalma. Szektáriusok — ugymond — mindenütt vannak, de a szétágazó vélemények dacára megmarad a közös keresztény alap. A nézeteltérések valóságos őserdejé a keresztény-katolikus teológia is, de ennek az őserdőnek megvan a maga hadakutja. A kereszténység közös alapjára helyezkednek például Németországban a *Christliche Gewerkschaften* és nálunk a szövetkezeti mozgalmak. A szétválasztást nagyobb mértékben látja a szocializmusban, mint a kereszténységben. Tiltakozik az ellen, mintha ő a középkori társadalmat idealizálna tartaná. Kezdetlegesen tartja a középkort, de akkor csak vályogkúnyhót építhettek, mert téglát még nem volt. Most már van téglát, nem kívánunk vályogból építeni. A keresztény szocializmus a régi alapon akarja időszerűen továbbfejleszteni a társadalmat. A fejlődést nem akarják lassítani, csak a törtétest akarják megakadályozni, minthogy nem látnak elég garanciát arra, hogy a törtétes célra vezet. Nem szereti, ha a spanyol inkvizícióról beszélnek. Az egyház bele van szöve a fejlődés tökéletlenségeibe. A fejlődés hosszú vajúdás, sok tévelygéssel és kiannal. Ami a háborút illeti, azt ő a maga részéről nem kedveli. Azzal végzi, hogy tiszteljük egymás meggyőződését.

Véssi József: Amaz ellentétek megvilágítására, amelyek *Prohászka*nak a Társadalomtudományi Társaságban kifejtett hivatalosa és az *Ég és föld* című munkájában hirdetett álláspontja között tátonganak, frappáns szemelvényeket olvas fel. A könyvből félreérthetetlenül kitűnik, hogy *Prohászka* nem helyesli az imádkozás ama módját, hogy az emberek mint valami emberi lényhez intézik könyörgéseiket istenhez. A christianizmus egységének kérdésére terve, kimutatja *Véssi*, hogy a kereszténység kebelében dúló egyenetlenkedések korántsem oly ártatlan nézeteltérések, ahogy azokat *Prohászka* szereti látni. Harnack, aki a berlini egyetemen a protestáns teológiát tanítja, sokkal élesebb ellentétben van a szintén protestáns teológus *Stöcker*rel, mint szónok *Prohászka*val. *Stöcker* és *Harnack* között kibékíthetetlen a kontroverzia. *Harnack* szerint a kereszténység szentsége és az urvacsoara nem fontos. A fő: *Isten és a lélek, a lélek és az ő istene*. Ebben az értelemben szónok is kifogástalan kereszténynek érzi magát. Tolsztoj sem árnyalatokban tér el az egyháztól. Semmiképp sem árnyalati különbség, ha *Pobjedonov* zseve anathémával sújtja az ősz apostolt és halála esetére megtagadja tőle a beszentelést. Nem jelentéktelen nüanszbeli elágazás az sem, hogy *Loisy* abbát, aki kritika tárgyává tette a bibliát, erkölcsileg kivégzik, műveit indexre teszik. Ha ezek árnyalati különbségek, akkor a nap és éj, a szeretet és gyűlölet között is csak árnyalati különbség van. A szövetkezeti eszme sem lehet semmiféle közös alapja a christianizmusnak. Más vallásukat, sőt vallástalanokat is összeköthet ilyen kapocs. A szövetkezeti eszme Angliában virágzik a legjobban, pedig itt nem volt soha, nem is lesz talán soha keresztény-szocializmus. Ez az eszmei kultúra alapja, nem a christianizmus. *Prohászka* a könyvében egy tudós és lelkes ember hevével ostromozza a középkori társadalmat. Ez a középkori tele van a jobbagyúság, eudalizmus és sok más barbárság buncével, niért hivatkozik hát *Prohászka* erre, mikor a christianizmus alkotásairól van szó? Bizonyára azért, mert nem talál egyebet. Nem világos, hogy felvilágos a christianizmus programjában az, hogy nem a fejlődést akarja megakadályozni, hanem a törtétest. Hol itt

a határvonal? Ki dönti el, hogy hol végződik a fejlődés és hol kezdődik a törtétes? Azt a hatalmat, hogy ezt eldöntse a keresztény-szocializmus nem akarja megosztani senkivel. Christianizmus, keresztény-szocializmus és konzervativizmus: ennyi névvel rendelkezik a *Prohászka* tábora. A konzervativizmus megállás, ami egy a hanyatlással. A spanyol inkvizíciót pedig nem elég nem helyeselni, nyíltan kellene az egyháznak rehabilitálnia az ártatlanul megkínzottak és kiszorítottak emlékét. Az ilyen multial véggépp szakítani kell, a szakítás azonban lehetetlen dezavualás nélkül. A háboru számára semmi támogatás nincs az evangéliumban, hiszen *Krisztus* azt tanítja, hogy ha arcul ütnek jobbról, tartsuk oda a balarcunkat is. De az egyház mégis megáldja a háboruba indulókat s egyetlen átka sincs azok számára, akik az emberek százezreit küldik mérszárszékre. *Véssi* a *Prohászka* Ottokár kiváló egyéni ége iránt való nagyrabecsülés hangoztatásával fejezte be beszédét.

SZÍNHÁZ, ZENE

Napkeleti királykisasszony. A *Nemzeti Színház* legközelebbi újdonsága *Rostand Princeesse Loiraine* című színműve lesz, amelynek magyar címe *Napkeleti királykisasszony*. A címszerepet *P. Márkus* Emilia játssza. A darabot az eredetivel egyező versmértékben *Benedek Marcell* fordította.

Népszínház. Ma tartották meg a *Népszínházban* *Gaston Serpette* operettjének. A *Konzu feleségének* első házi főpróbáját. Különösen hatásosnak ígérkőzik a második felvonásban egy nyílt változás, mely mozgó díszletek segítségével történik. A bemutató-előadás é hó 20-ikán, pénteken lesz.

En, te, ő! Terrasse bájos muzsikájú operettje, az *En, te, ő!* iránt, amely eddig őt zsufolt házat csinált, olyan nagy az érdeklődés, hogy a hét minden napjára, amelyen a darab színre kerül, előre veszik a jegyeket, különösen a páholyokat és a jobb földszinti helyeket. A közönség az egész estén sokat kacag a szöveg szellemességén és az énekszámok nagyrészt megismételteni. Különösen tetszenek: *Küry* belépője, a levélárja, *Németh* csatadala, a foglyok duettje, *Fedák* ének- és táncszáma és *Papp Miska* sikkes keresztvívő refrénj száma. Tekintettel arra, hogy a darab fényes kiállítása olyan szenzációs hatást keltett, az igazgatóság több fényképfelvételt készített, amelyeket a város több helyén kiállítanak.

Dramapályásat. A szabadkai színház fennállásának félszázados jubileuma alkalmából ezerkoronás pályadíjat tűzött ki színműre s felkérte a *Petőfi-Társaság*ot, hogy vállalja magára a bírálatot. A társaság ezt készséggel teljesítette *Abtányi* Emilt, *Herzeg* Ferencet és *Prém Józsefet* bizta meg a bírálat elkészítésével.

Budai nyári színház. A budai nyári színházban megkezdődtek a színházi próbák *Kövessy* Albert *A kaméliás férfi* című életképéből, melynek bemutató előadása a jövő hét végén lesz. Az újdonságot *Kreosányi* Ignác igazgató rendezi, az újdonság zeneszámait *Barna Izsó* írta.

Nyiltér.

Dr. Szabó Sándor
az epilepsia speciális orvosa
Budapest, V., Alkotmány-utca 5.
Rendel 3-5-ig.

Dr. Konrad
Vizgyógyintézete.
EDLACH-ban, Rendszem mellett, (Alsó-Ausztria)
A székelyországban beemléve.
Speciális vizsgálatokhoz és kezeléshez. Napi 10-12 óráig, a este 6-8 óráig. Mindenféle betegségben. — Gyógyfürdő. —
Villamos gyógyítás. — A legnagyobb gyógyintézet. —
Prospektusok az igazgatóság által. — Interurbán. — telefon 2.
(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Még a legutóbbi időkig egyetlen víz sem volt egészen biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT
GYÓGYFORRÁS

„Margit-telep, — Bereg megye.“
vize ajánlatos forrástárta, a mely ezek mellett nemcsak a húgyszervek betegségeiben, egjobb víz hanem a legkínzóbb borz. és enyhén sós íze miatt a nemcsak a legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz a gomor és légsző hurutos megbetegedésnél

Kapható minden gyógytárban és (szekkereskedésben. Országos forratar:

ÉDESKUTI L. cs. és kir. udvari szállítónál, sványvíz-nagykereskedő Budapesten.

Legelőgansabb uri ruhákat legdivatosabb kiállításban, valamint előnyös ruhabérlést ajánl

TILLER MÓR és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállító
Budapest, IV. kerület Vározi-utca 35. szám.

SPORT

Lovaglóverseny. Holnap délután rendezi az Urlovasok Szövetkezete lovaglóversenyét a Tattersallban. A lovasünnep, melyre ő felsége is kilátásba helyezte megjelenését, délután 2 órakor kezdődik. A mérkőzésnek három száma van: díjlovaglás, díjgratras jeu de barre. A díjlovaglás 36 nevezettje között van *József Ágost* főherceg *Csalogányi* lova, melyet *Geréb* Tibor hadnagy fog lovagolni, és *József* főherceg *Gyáwántja*, melynek lovasa *Hofbauer* Alfréd nyugalmazott százados.

Budapesti versenyek.

— Tizenegyedik nap. —

Budapest, május 17

Nagy közönség nézte végig a mai futamokat is, melyekben, hiven az előző napokhoz, tulnyomórészt a kevésbé fogadott lovak győztek. A Tavaszai kísérleti versenyben, mint azt előre jeleztük, csupán hároméves lovak vettek részt és a hat mérkőző közül *Rohonczy Ezerkilencszázegy* nyerte meg a szépen futott *Columbia* ellen. A favorit *Tepp* egy pillanatra sem játszott szerepet a versenyben. Érdekes futam volt a *Welter*-handicap is, melyben *Gondos* és *Flying Dragon* holtversenyben érkeztek be elsőnek. A részletes eredmény a következő:

I. **Nyeretlenek díja.** Díj 3000 korona. Távoltság 1800 méter. Első *Dreher A. Boskója* (Baines), második *gróf Wenckheim D. Ferge* (Walkington), harmadik *Mr. Albert Wood Vyllarja* (Pretzner). Azután: *Kilmore*, *Blue Sea*, *Persurprise*, *Lennox*. Totalizátor: 10: 52. Helyfoglalások: I. 50: 104. II. 50: 76. III. 50: 184. — 2 koronás helyen: 10: 56. 25: 56. 25: 45. 25: 212. — 60 filléres helyen: 10: 58.

II. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távoltság 2000 méter. Egyedi *L. Bona Grázi*-ja (Martinkovich) első, *gróf Pejacevich A. Monna Vannája* (Pretzner) második, *Mravik P. Tyrannja* (Milburn) harmadik. Azután: *Amarra*, *Pugris*, *Elegendő*. Totalizátor: 10: 52. Helyfoglalások: I. 50: 96. II. 50: 96. — 2 koronás helyen: 10: 46. I. 25: 48. II. 25: 53. — 60 filléres helyen: 10: 49.

III. **Háromévesek handioapja.** Díj 4000 korona. Távoltság 1600 méter. *Báró Herzeg M. Santoya* (Bonta) első, *báró Uchtritz Zs. Victorja* (Taraj) második, *Petanovich I. Székely* (Walkington) harmadik. Futott még *Bogár*. Totalizátor: 10: 62. Helyfoglalások: I. 50: 122. II. 50: 68. — 2 koronás helyen 10: 59. Helyfoglalások: I. 25: 45. II. 25: 30. — 60 filléres helyen 10: 53.

IV. **Tavaszai kísérleti verseny.** Díj 10.000 korona, távoltság 1000 méter. *Rohonczy G. Ezerkilencszázegy*-je (Lewis) első, *báró Herzeg M. Columbia*-ja (Bonta) második, *báró Springer G. Pusztánja* (Taraj) harmadik. Az

után: Tepp, Montana, Gombás. Totalizátor: 10: 43. Helyrefogadások: I. 50: 98, II. 50: 156. — 2 koronás helyen 10: 37. I. 25: 53, II. 25: 128. — 60 filléres helyen 10: 35.

V. **Ruperra-díj.** Díj 4000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Arco Zinneberg **Michel Angeloja** (Tara) első, Egyedi A. Bakancsoja (Lewis) második, Mravik P. Rézije (Milburn) harmadik. Totalizátor 10: 13. — 2 koronás helyen 10: 14. — 60 filléres helyen 10: 15.

VI. **Nyeretlen kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona, távolság 1000 méter. Gróf Degenfeld J. **Téllőldje** (Janek) első, b. Üchtritz Zs. Boite á surprise-je (Fetting) második, Mravik P. Calabrias (Maas) harmadik. Azután Amie, Penniless, Alom, Kocsnya, Áram, Megyer. Totalizátor 10: 28. Helyrefogadások: I. 50: 62, II. 50: 66, III. 50: 72. — 2 koronás helyen 10: 28. I. 25: 35, II. 25: 39, III. 25: 45. — 60 filléres helyen 10: 26.

VII. **Welter-handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 1400 méter. Blaskovich E. **Gondosa** (Shea) és gróf Orssich P. **Flying Dragonja** (Martinkovich) holtversenyben első, Schosberger L. Kínosa (Janek) harmadik, azután Butor, Jövőre, Sardou, Pajtás és Coralie. Totalizátor: 10: 29 és 123. Helyrefogadások: I. 50: 112, II. 50: 176 és III. 50: 90. — 2 koronás helyen: 10: 40 és 92. I. 25: 68, II. 25: 103 és III. 25: 49. — 60 filléres helyen: 10: 38 és 72.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Niucsvang kiűritése.

London, május 17.

A Reuter-ügynökség jelenti Niucsvangból tegnapi: Niucsvang kiűritése 10 órakor be volt fejezve, eltekintve a Sivucs ágyúszázad elpusztításától, amelyet ma korán reggelre várnak. Az oroszok teljes rendben elvonultak.

Sjunöcsön bombázása.

Pétervár, május 17.

Kuropatkin tábornok táviratozza a cárnak: Május 16-án dél felé 17 gőzhajó közeledett Sjunöcsönhöz és megkezdte a tüzelést a város ellen, mielőtt öt hajó igyekezett a partot elérni. 3 óra 50 perckor a japánok Liuciatung mellett kikötöttek és Kaitsu felé indultak.

Miklós cár körútja.

Belgorod, május 17.

Miklós cár és a trónörökös nagyherceg ma délelőtt ideértek és az üdvözlésre megjelent küldöttségek fogadása végett a Troitzky-kolostorba mentek, ahol az egész papság, élén az érsekkel fogadta őket. Ezután a cár szemlélet tartott a háború színhelyére menő 31. tüzéradár felett. A lakosság lelkesült ovációkban részesítette a cárt, aki 11 órakor Charkovba utazott.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A vasutas-sztrájk bírósági tárgyalása. A vasutas-sztrájk tizenhárom-bizottságának ügye június 3-ikán kerül a bíróság elé. A budapesti büntetőtörvényszék Oláh András elnöke alatt fogja tárgyalni a pört; az ügyészség a tárgyalásra beidézette dr. **Serbák** Elek államvasuti igazgatóság titkárát, **Vörös** László s **Dobiecsky** Sándor országgyűlési képviselőket. A védők a megnevezett tanukon kívül **Tisza** István miniszterelnök, **Hieronymy** Károly kereskedelmi miniszter, gróf **Serényi** Béla államtitkár s néhány országgyűlési képviselő beidézését fogják indítványozni. Az ügyészség vádirata a tizenhárom-bizottság tagjainak deliktumát e tételben állapítja meg:

A tizenhárom-bizottság tagjai a btk. 480. §-ába ütköző és 481. §-a szerint minősülő hivatali hatalommal való visszaélés büntette címén azzal vádoltatnak, hogy április hó 19. és következő napjain hivatali kötelességüknek teljesítését összebeszélés következtében megtagadták és erre „A vasutasok 13-as bizottsága” elnevezés alatt, a M. Kir. Államvasutak alkalmazottait is országszerte rábírták. A vádirat indoklása hangsúlyozza, hogy a terheltek a nyomozás adataival teljes összhangzásban a bíróság előtt beismerték,

hogy ennek a cselekedetnek véghezvitelében „a vasutasok 13-as bizottsága” elnevezéssel vezetői tevékenységüket fejtették ki. Az ekként rájuk bizonyítható tett a b.-t.-k. 480. és 481. §-ai alá eső hivatali hatalommal való visszaélés büntetett állapotja meg, amely miatt a bünvádi felelősség a nyugalmazott Margulit Kálmán, továbbá a hivatalukról felfüggesztett Sarlay János, Turcsányi Pál és Lorber József kivételével mindnyájukat az idézett törvényszakaszok és a b.-t.-k. 69. §-ának 1. pontján felül a b.-t.-k. 70. §-a, a most nevezetteket pedig különösen a b.-t.-k. 69. §-ának 1. pontjában említett esetben terheli. A vasutasok 13-as bizottságába Potinca Lajos f. é. április hó 23-ik napján lépett be az akkor leterjéztetett Sarlay János helyébe. A büntetett elkövetésében tehát szintén mint vezető vett részt. Ezt a vezetői tevékenységét Veréb Mihályval és Kardos Antallal szemben a beismert vállomásán felül még a nyomozási iratok is bizonyítják. A vádiratot dr. **Gegus** főügyész-helyettes írta alá.

§§ A totalizátor áldozata. **Kádár** Kálmán belügyminiszteri segédhivatali igazgató távoly áprilistól novemberig a kezére bízott pénzekből kerek száznegyezerharsházarminchét koronát sikkasztott el. A pénzt a totalizátor nyelte el, mert az irdogazgatót szenvedélyes játékos volt. A budapesti törvényszék hivatali sikkasztás büntette miatt négyévi fegyházra és hatévi hivatalvesztésre ítélte a lófuttatás áldozatát, akinek büntetését ma **Frenreisz** István ömök-lésével a királyi tábla is jóváhagyta.

TÁVIRATOK

Vámkonferencia.

Bécs, május 17. A külügyminisztériumban ma délután kezdődött meg az osztrák-magyar vámkonferencia. A tanácskozáson **Suzara** osztrályfőnök elnököl. Előreláthatólag szombaton befejezik a konferenciát s annak eredményét jóváhagyás céljából a két kormány elé terjesztik. Illetékes részről közlik, hogy a kereskedelmi szerződéses tárgyalások még e hónap vége előtt megindulnak Berlinben. A legnagyobb nehézséget az állategészségügyi egyezmény okozza, amelynek alapelvei tekintetében meg eltérések vannak a kormányok között.

Munir basa küldetése.

Szófia, május 17. **Munir** pasa párisi török nagykövet ma délután ideérkezett. A nagykövetet udvari fogat várta. Kormánykörökben az hírlk, hogy a nagykövet a Magyarországon időző bolgár fejedelemnek átadja a szultán meghívását konstantinápolyi látogatásra.

Salisbury emlékszobra.

London, május 17. Az alsóház elfogadott egy a királyhoz intézett feliratot, amelyben kéri a királyt, hogy az elhunyt Salisbury márkai emlékére a Westminster apátságban emlékszobrot állíttasson fel. **Balfour** miniszterelnök és **Campbell-Bannermann** kiemelték Salisbury érdemeit, míg **John Redmond** a nacionalisták nevében tiltakozott és kijelentette, hogy pártja nem járulhat hozzá a felirathoz, mert Salisbury mindig erőlyesen harcolt Irland óhajai ellen. Nem akar azonban szavazást provokálni. A feliratot szavazás nélkül elfogadták.

Az olasz képviselőházból.

Róma, május 17. A kamara ma folytatta a külügyi politikára vonatkozólag benyújtott interpelláció vitáját. **Chemirri** örömmel konstátja, hogy senki sem kételkedhet immár a szövetség békés jellegében. Reméli, hogy azok a nehézségek, amelyek Ausztria-Magyarország és Olaszország között megkötdendő kereskedelmi szerződés tárgyalásaiban felmerültek, elsimíthatók lesznek. Gróf **Goluchovskinak** tegnapi kijelentései erre vonatkozólag biztosítékot képeznek.

Barzilai Ausztria-Magyarországnak a Balkánon való folytonos terjeszkedési törekvéseiről beszél, főleg a szaloniki-vasuti hálózatról és azt mondja, hogy az osztrák-magyar-orosz egyetértés ennek a területnek felosztását előkészíti és hozzáteszi, hogy Ausztria-Magyarország nem titkolja, hogy bizonyos eshetőségek mellett hajlandó volna oda katonai sétát tenni. A szónok erre nézve felvilágosítást kér a kormánytól.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 17. A (A *Budapesti Napló* telefontelentése.) Eladatott buza tiszavidéki: 78—81 kg. 9.05—9.49 K. **Rozs**, tót felvidéki 72—74 kg. 7.05—7.20 K. **Árpa** 5.80—6.15 K. **Tonyeri** 5.60—5.80 K. **Cinquantiu**: 6.60—6.90 K., **Zab** magyar 6.75—6.90 K., válogatott 7.10 K.

Bécs, május 17. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 635.—. Magyar hitelrészvény 745.—. Bécsi bankjegyet 278.50. Osztrák bank 509.—. Länderbank 515.25. Osztrák-magyar államvasút részvény 423.50. Déli vasút 634.—. Elbavölgyi vasút 78.—. Északnyugati vasút-részvény —.—. Dohányrészvény 331.50. Rimamurányi vasút 484.—. Alpesi bányarészvény 407.75. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.30. Osztrák koronajáradék 97.—. Lombard 128.25. Török sorsjegyek 117.33. Német birodalmi márka 117.36. Napoleon d'or —.—.

Berlin, május 17. (Esti forgalom.) 4/0-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék 97.10. Osztrák hitelrészvény 199.50. Osztrák-magyar államvasút 135.90. Déli vasút 13.40. Északnyugati vasút —.—. Elbavölgyi vasút —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Eucharadi —.—. Orosz bankjegy 216.15. (Ultimo.) Lombard —.—.

New-York, május 17. (Ternénytőzsde.) (Zár lat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 13.65. (13.80). Májusra 14.19 (14.47) Aug-ra 14.— (14.28). New-Orleansban helyben 13 1/2 (13 3/8). — **Petroleum**: Stand white New-Yorkban 8.15 (8.15). Stand white Philadelphában 8.10 (8.10). Refined in Cases 10.85 (10.85). Credit Balances at Oil City 1.62 (1.62). — **Zsir**: Western steam 6.90 (6.85). Rohe és Brothers 6.95 (6.90). — **Tengeri** irányzata állandó. — Májusra 89 1/4 (87 1/2). — **Juliusa** —.— (—.—). — **Szept-re** —.— (—.—). — **Buza** irányzata szállár. — **Piros** ösi helyben 107.— (107.—). — Májusra 92 7/8 (92 3/4) Juliusa 91 3/8 (90 1/4). — **Szeptember** 83 3/4 (83.—). — **Decemberre** —.— (—.—). — **Gabona** szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — **Kávét**: fair Rio 7. sz 7.— (7.—). — Májusra 5.75 (5.65). **Aug-ra** 6.10 (6.—). — **Liszt**: Spring Wheat clears 3.90 (3.90). — **Cukor**: 3 1/16—3 3/8 (3 1/16—3 3/8). — **Ón**: 27.60—27.90 (27.32—27.55). — **Réz**: 13.50 —.— (13.50—.—.). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, május 17. (Ternénytőzsde.) (Zár lat.) **Buza** irányzata szállár. Máj-ra 95 3/8 (—.—). **Jul-ra** 86 1/2 (83 3/8) — **Tengeri** irányzata állandó. — Májusra 6.47 (47 3/8). **Zsir**: Májusra 6.62 (6.45). **Juliusa** 6.37 (6.60). — **Szalonna** short clear 6.37 (6.60). — **Scriéshus**: Juliusa —.— (11.37). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 17. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. központi statisztikai hivatal személyzeti létszámába Bánky Adorján és dr. Herczeg Ferenc miniszteri segédtitkárokat miniszteri titkárokká; Parkas Ferenc miniszteri segédtitkár címmel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazót és dr. Kenéz Béla miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárokká; dr. Truskovszky Jenő és Szmeesányi György miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká; Bud János és ifj. Tormay Béla fzetéstelen miniszteri segédfogalmazókat fzetéses miniszteri segédfogalmazókká; dr. Fülöp Kornél, Simonyi Ottó, Keresely Károly főtiszteteket és Nánasy Imre segédhivatali igazgatót főtisztékké a VIII. fzetési osztályba; Hevesi Károly, Orosz Lajos, Kászonyi Béla, dr. Korláth József és Halász Simon tiszteteket főtisztékké a IX. fzetési osztályba; Simonyi Ernő, Konkoly-Thege Gyula, Abraham János, dr. Nagy Orbán, Babej János, Weszely Jenő, Jakobei Gyula, Kemény Gyula és Berényi Richard tiszteteket tisztékké a X. fzetési osztályba; Tórs Kálmán, Székely Kálmán, Halmai József és Henter Akos gyakornokokat, továbbá Kaposy Béla, Jász Sándor, Szabó Mihály, Radvány Odón, Braun Armin, Maslowszki Károly és báró Podmaniczky Horak díjnokokat tisztékké, utóbbit ideiglenes minőségben a IX. fzetési osztályba; — a m. kir. igazságügyminiszter dr. Glatz Árpád öbessét kir. járásbírósi aljegyzőt a ráhói kir. járásbíróshoz jegyzővé, Grubessich Celestin flumei kir. törvényszéki telekkönyvi betétszerkesztő szakdíjnokot telekkönyvi betétszerkesztő irnokká, Hubay Kálmán kormözbányai kir. járásbírósi irodagyakornokot az újbányai kir. járásbíróshoz végrehajtóvá nevezte ki.

Napirend.

Naptár: Szerda, május 18. Római katolikus: Venáncsi. — Protestáns: Erik. — Görög-orosz: (május 5.) Iréne. — Zsidó: Szivan 4. Sel. j. h. — Nap kél: 4 óra 4 percek. — Nyugszik: 7 óra 16 percek. — Hold kél: 6 óra 47 percek reggel. — Nyugszik: 10 óra 7 percek este.

KÖZGAZDASÁG

Nagy áremelkedés a gabonaföldszén. A termékjelentések okozta élnökség ma rohamos áremelkedésben nyilvánult a tőzsdén. A mai előtűzése megnyitáskor a vidékről érkezett jelentések, amelyek a rozsda terjedéséről számoltak be, nagy riadalmat okoztak a gabonaosarcokban. Eddig leginkább csak a Bánságból, de ma már a Tisza vidékéről is panaszok kezdtek a szárazság miatt s hogy a rozsda eszi a növény szárát. A bécsi spekulánsok, akik most az itteni tőzsdén kötnek üzleteket, megijedtek az Amerikából jelentett 1/8—3 centtel magasabb áráktól és egyre-másra fedezni kezdtek, aminek következtében már kezdetben 21 fillérrel magasabban indultak az üzletek. Erre a malmok is kiléptek tartózkodó álláspontjukból és a készáruira nagy vásárlásokat eszközöltek, úgy hogy a búzából egyedül majdnem 50.000 méterháza kelt el 25 fillérrel magasabban. A határidőpiacon is nagy volt a mozgalom. Októberi buza, amely tegnap 8.40 koronával zárult, ma 8.61-gyel indult és 8.76-ig emelkedett, a rozs 6.94-ig, a zab 5.76-ig, az augusztusi tengeri 5.40 koronáig emelkedett. Az árváltozás pillanatok alatt történt és néha a pénzkínálattal meghaladta az áruforgalmat. Később nyugodtabb lett az irányzat, mert a vásárlások kielégítést nyertek és a nagy emelkedés miatt a kulissz igyekezett nyereségét biztonságba hozni, mire az elért legmagasabb árak délben már nem érvényesültek. Általános az a vélemény, hogy ha nem lesz rövidesen eső az országban, még jobban emelkednek a gabonák.

Az Osztrák-Magyar Bank. Az Osztrák-Magyar Bank állása május 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.619.751.000 korona (— 22.969.000 korona.) Ércéskészlet 1.502.040.000 korona (— 415.000 korona.) Váltótárca 260.277.000 korona (— 22.469.000 korona.) Lombard-üzlet 40.368.000 korona (— 3.872.000 korona.) Adómentes bankjegytartalék 279.471.000 korona (+ 22.558.000 korona.)

Magyar-horvát ipari szövetség. Tegnap alakult meg Zágrábban a horvát-szlavón országos ipari szövetség. Elnökké megválasztották lovag Pongrácz Gusztávot, alelnökké gelsei Guttman Vilmos gyárost és Granitz Ignác könyvnyomdatulajdonost. A közgyűlés elhatározta a Magyar Gyáriparosok Szövetségével a közös eljárás céljából való kooperációt mindazokban az ügyekben, amelyek a magyar korona országai egész iparának érdekeire vonatkoznak. A választmányi ülésen, amelyen a konferencia munkaprogramját intézték el, megjelent az előkészítő-bizottság meghívására dr. Chorin Ferenc, a Magyar Gyáriparosok Szövetségének elnöke is, akit lelkesen fogadtak. Chorin Ferenc hosszabb beszédben fejtette ki a kooperáció jelentőségét.

A horvát-szlavón szövetség céljai, ugymond, azonosak a gyáriparosok szövetségének törekvéseivel. Egyesülve a Szent-István koronájának birodalmában, elválaszthatatlanul összekötve az évszázados állami közösségtől és az érdekek azonosságától, a földrajzi helyzettől és szellemi irányunk közös vonásától, politikai és kulturális törekvéseinktől, féltékenyen őrizve nemzeti önállóságunkat, egymásra vagyunk utalva és kénytelenek vagyunk hozzájárulni, hogy minden politikai és gazdasági kérdésben vállaltve küzdjünk. Országos szövetségüket, mint a horvát-szlavón ipar szellemi gyújtópontját üdvözölve. Virágozzék és járuljon hozzá az összetartozás érzésének megerősítéséhez és érvényesüléséhez mindinkább az anyagi érdekek azonossága. Sajnálattal kell konstatálnom, hogy dacára a politikai és anyagi érdekekösszességnek, nincs köztünk gazdasági téren sem az a benső érintkezés, amely megfelel a két fél állami és gazdasági viszonyainak. Ez visszás állapot, melynek oka a kölcsönös érintkezés és eszmecsere hiányában keresendő. Az összetartozás érzése meg fog szilárdulni, az előítéletek eltűnnek és azok helyét rokonérzés és bizalom foglalja el. Nem Magyarország érdeke-e, hogy itt gyárak keletkezzenek, a szorgalmas lakosság munkát találjon, az elégedetlenség forrása elapadjon? Azt hiszem, hogy nem lesz olyan okos ember, aki

be nem látja, hogy itt érdekellentét lehetetlen. Rá kell szoknunk, hogy a magyar ipart Horvátországban és Szlavónországban belföldinek és a horvát-szlavón ipart nálunk magyarnak tekintésük. Legsürgősebb feladatunk Ausztria alól való ipari felszabadulásunk. Meg kell győznünk társadalmat, törvényhozást és kormányt arról, hogy az életrelvő, az ország szükségleteit fedező ipar megteremtése állami önállóságunk megtartásának feltétele.

A beszédet a gyűlés nagy tetszéssel fogadta. Este diszvacsorára volt, amelyen Chorin Ferencet újra lelkesen ünnepelték.

A gyakorlati gazdaszisztek mozgalma. A Nemokveles Gazdatisztek Országos Egyesülete vasárnap választmányi ülést tartott Holló Lajos alelnök vezetésével, Merza Márton igazgató számlolt be az egyesület működéséről. Az egyesület küldöttségét meneszt gróf Zichy Jenő, gróf Batthyányi Tivadar, Szluha István és Holló Lajos vezetése alatt a miniszterelnökhöz, a földmivelségi miniszterhez és földmivelségi államtitkárhoz, hogy a kongresszusnak a sérelmes törvény revíziója és a tervben levő utólagos megvizsgáztatás tárgyában hozott határozatot, amelyet feliratban a földmivélségi miniszterhez felterjesztettek, mint a diplomáciai gazdasziszti osztály jogos érdekeit kifejezők, elfogadtassanak.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 46.50 korona pénzben, 47.50 korona áruban. — Bécsben a kontingentált készáru 46.60 korona pénzben, 47.— korona áruban.

Borzujvásár. 1904. évi május hó 17-én. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságát.) Felhajtás. Belföldi élő borju 1184 drb, leölt borju — db, bécsi borju — darab, növendékmárha 2 darab, élő bárány 50 darab, leölt bárány — darab. — Árjegyzékek: Belföldi élő borju I. rendű 92—102 f.-ig, kivételes 104—108 fillér, II. rendű élő borjukért 80—90 f.-ig, I. kilónkint leölt borju I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 64—76 f.-ig. Növendékmárha — f.-től — 66 f.-ig. I. r. — f.-ig, középminőségű — f.-ig, alárendelt — f.-ig I k.-kint. Bárány élő — K, leölt bárány — korona, kivételes — K.-ig páronkint. Az irányzat élénk volt, az árak 3—4 fillérrel kilogrammonkint emelkedtek.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közbizottság intézősége.) Május 17-én. Fölhajtás összege 135 drb sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 66 darab sertés, 8 darab süldő, összesen 201 darab sertés, 8 darab süldő. Eladatlan 146 darab sertés, 8 darab süldő. Eladatlan maradvány 55 darab sertés, — darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árak szilárdak. — Kötvelelt árak jegyzetettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammonkint felül 95—96 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig — fillérig, II. rendű selejtezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammonkint felül 96—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 96—102 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 92—96 fillérig, süldő 88—100 fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammonkint felül 96—101 fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonkint, élsúlyban értendők.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban megtartott sertésvásárra felhajtott 5739 darab süldő, 3079 közepszerű és 3684 nehéz sertést.

Jegyzések kilogrammonkint, élsúlyban (a fogyasztási adót nem számítva): elsőrendű sertés 108—110 fil., kivételes — fillér, középminőségű 102—106 fillér, könnyű sertés 94—100 fillér, fiatal sertés — fillér, süldő 86—104 fillér.

A budapesti gabonaföldszé.

Budapest, május 17.

A mai tőzsde 15 fillérrel magasabb árákkal nyílt meg, az üzlet későbbi folyamán emelkedő vételkedv mellett 25 fillérrel magasabb árakat fizettek. Forgalomba került 48.000 méterháza buza.

Rozsban 7½—10 fillérrel emelkedtek az árak.

Tengeri jegyzése 10 fillérrel magasabb.

Zabban tartott volt az irányzat.

Ma nem volt földmódás.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 79-5 k. 9 K. — f., 100 mm. 80-8 k. 8 K. 85 f., 1200 mm.

79-5 k. 7 K. 75 f., 1000 mm. 79-2 k. 8 K. 96 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 60 f., 200 mm. 78-3 k. 8 K. 60 f., 600 mm. 78 k. 8 K. 80 f.

Hódmezővásárhelyi: 1500 mm. 79-2 k. 5 K. 50 fillér.

Férférmegyei: 1000 mm. 76-7 k. 8 K. 55 f., 870 mm. 76-5 k. 8 K. 50.

Pestmegyei: 2300 mm. 78 k. 8 K. 90 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 90 f., 500 mm. 77-5 k. 8 K. 57½ f., 670 mm. 76 k. 8 K. 60 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 50 f., 880 mm. 77 k. 8 K. 60 f.

Bánáti: 1800 mm. 78 k. 8 K. 67½ f., 2100 mm. 77 k. 8 K. 60 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 45 f., 2900 mm. 76-5 k. 8 K. 60 f., 1600 mm. 76-5 k. 8 K. 52½ f., 1000 mm. 76-4 k. 8 K. 40 f., 1000 mm. 76-4 k. 8 K. 40 f., 1000 mm. 76-3 h. 8 K. 40 f.

T.-Becsei: 2150 mm. 78 k. 8 K. 65 f.

Pádi: 2500 mm. 77-5 k. 7 K. 65 f.

Ó-Becsei: 1000 mm. 76-8 k. 8 K. 60 f.

Dunai: 2000 mm. 77 k. 8 K. 50 f., 600 mm. 77 k. 8 K. 47½ f., 400 mm. 77 k. 8 K. 47½ f., 2440 mm. 75 k. 8 K. 30 f., 850 mm. 75 k. 8 K. 20 f.

Raktárúru: 2470 mm. 78-8 k. 8 K. 80 f., 1440 mm. 77 k. 8 K. 55 f., 2000 mm. 76 k. 8 K. 47½ f.

Szerbiai: 1500 mm. 74 k. 7 K. 92½ f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 55 f., 200 mm. 6 K. 42½ f., 300 mm. 6 K. 40f., 240 mm. 6 K. 40 f. paritásra.

Zab: 2000 mm. 5 K. 60 f., 100 mm. 5 K. 50 fillér.

Tengeri: 1600 mm. 5 K. 15 f.

Kézpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, kézpénzben és kilogrammonkint.

B u z a	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	8.35	8.60	79	8.65	8.80
"	77	8.50	8.70	80	8.70	8.85
"	78	8.55	8.75	81	8.80	8.95
Férférmegyei	76	8.30	8.55	79	8.60	8.75
"	77	8.40	8.60	80	8.65	8.80
"	78	8.40	8.65	81	8.70	8.85
Pestvidéki	76	8.30	8.55	79	8.60	8.75
"	77	8.40	8.60	80	8.65	8.80
"	78	8.40	8.65	81	8.65	8.85
Bánáti	76	8.15	8.35	79	8.45	8.60
"	77	8.20	8.40	80	8.50	8.60
"	78	8.30	8.51	81	8.60	8.75
Bácskai	76	8.35	8.61	79	8.65	8.80
"	77	8.40	8.70	80	8.70	8.85
"	78	8.40	8.75	81	8.80	8.95
Szerb	76	—	—	81	—	—

Egyéb gabonaföldszé		50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Buza	uj elsőrendű	6.45	6.60
"	középminőségű	6.40	6.50
Árpa	takarományáru, I. r.	6.05	6.20
"	másodrendű	5.95	6.10
Köles	elsőrendű	5.45	5.55
"	középminőségű	5.65	5.95
Zab	elsőrendű	5.55	5.95
"	középminőségű	5.55	5.95
Tengeri	belföldi új	5.10	5.20
"	belföldi ő	—	—
"	ő fehérr	—	—
"	új román vagy bolgár	—	—
"	cinquantin	—	—
Repece	elsőrendű	10.35	10.55
"	káposzta	—	—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Májusi buza 8.37—8.45
Októberi buza 8.60—8.58—8.63—8.77—8.73
Májusi rozs 0.—
Októberi rozs 6.87—6.89—6.83—6.93—6.95
Májusi tengeri 5.17
Júliusi tengeri 5.27—5.25—5.43
Auguszt. tengeri 5.39—5.48
Májusi zab 0.—
Októberi zab 5.73—5.74—5.72—5.77—5.75.
Auguszt. repce 0.—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Májusi buza 8.43—8.45
Októberi buza 8.73—8.74
Májusi rozs —
Októberi rozs 6.95—6.97
Májusi tengeri 5.28—5.27
Júliusi tengeri 5.41—5.43
Augusztusi tengeri 5.49—5.50
Májusi zab 5.43—5.43
Októberi zab 5.75—5.77
Repece augusztusra 11.15—11.25

Délután fél 5 óraker zárul:

Májusi buza 8.45—8.46
Októberi buza 8.80—8.81
Októberi rozs 6.95—6.96
Májusi zab —
Októberi zab 5.77—5.78
Májusi tengeri 5.29—5.30
Júliusi tengeri 5.43—5.44
Augusztusi repce —

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdé tartott árfoylamokkal nyílt meg, később azonban üzletesend állott be, amelynek következtében forgalomba került értékek ára némileg gyengült, csupán magyar koronajáradék maradt tartott. Délben változatlan berlini jegyzések nyugodt maradt a hangulat és az árfoylamok csak lényegtelen változásokkal zárultak. Valuta és ércáru szilárdabb.

A helyi értékek piacán gyegébb volt az irányzat.

Előtőzsdé. Osztrák Hitelrészvény 634.— 633.50. Magyar Hitelrészvény 743.50—742.75. Déli vasut 44.—. Rimamurányi vasut 482.—. Magyar koronajáradék 96.85—96.92 korona. A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 633.50—634.50. Magyar Hitelrészvény 743.50—744.25.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 633.25—633.50. Kímamurányi vasmű részvény 481.50. Jelzalogbank 496.50. Közüti vaspályatársaság 574.—. Városi villamos vasut 326.—. Magyar koronajáradék 97.— 97.07 korona.

A helyi értékek piaca gyegébb. Kötetett: Ganz és társ. vasöntőde és gépgyár részvény társaság 2975. Adria m. kir. tengerhajózási részvény társ. 483.75 korona.

A prémiumüzletben díjbitosításokért fizeték: Osztrák Hitelrészvényekért holnapra 5.— 6.— korona, 8 napra 10—12 korona, 1904. május hó végére 14—16 korona.

Óraker zárul: Osztrák Hitelrészvény 635.—. Magyar hitelbank részvény 744.—. Le-számitolobank részvény 452.—. Rimamurányi vasműrészvény 482.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 633.50. Közüti vasut részvény 574.—. Városi villamosrészvény 326.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

Table with columns: Pénz, Ár, 1870. áll. ny.-k., Pénz, Ár. Rows include Arany med. májusa, Koronajáradék, Koronaj. utim. májusa, Koronaj. 31/2%, Vaskapu-köl., etc.

b) Osztrák államadósság.

Table with columns: Koronaj. máj., nov., Pénz, Ár, Papírj. feb., ang., Koronaj. Rows include Koronaj. máj., nov., Papírj. feb., ang., Koronaj.

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Table with columns: Budapest főv., 1897. 4% köl., Pénz, Ár, Temes-Bérga-rsúlát 4%, Pénz, Ár. Rows include Budapest főv., 1897. 4% köl., Temes-Bérga-rsúlát 4%.

Bankok.

Table with columns: Bank name, Pénz, Ár. Rows include Angol-osztrák bank, Adria magyar iparbank, Fiumei hitelb., Hazai bank, Hermes m. ált. váltózt., Magyar hitelb., Ugyanaz máj. med., M. agr. és járb.

Halmok.

Table with columns: Concordia, Elő budapesti Érszövet, Lujza, Pénz, Ár, Henger, Moln. és sütők, Victoria. Rows include Concordia, Elő budapesti Érszövet, Lujza.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with columns: Company name, Pénz, Ár. Rows include Adria tengh., Bpesti közüti vaspálya 5%, Ugy. máj. med., Bpesti közüti vp. élv. jegy, Bpesti vill. vas-rosti vp. 1903., Bpesti vill. vas-rosti vasut., Ugy. élv. jegy.

Bányák és téglagyárak.

Table with columns: Company name, Pénz, Ár. Rows include Észalm. kősz., Felsőm. bánya-és kohó., Istv. tégl. gy., Köbány. gőztg., Magy. aszfalt.

Takarékpénztárak.

Table with columns: Bank name, Pénz, Ár. Rows include Bérvárosi, Bpesti III. ker., Bpesti-Bírszabv., Bpesti tők. és orsz. zálogk., Egyes. bpesti

Különféle vállalatok részvényei.

Table with columns: Company name, Pénz, Ár. Rows include Ált. vag. köll., Bpesti ált. vill., Bettöntöd. r.-t., Gyapjúm.-gyár, Bészvinygyár, Rertészhl. r.-t., Epódium-gyár, Pálmint-féle szeszgyár.

Hírszótó-társaságok.

Table with columns: Company name, Pénz, Ár. Rows include Bécsi hírszótó, Bécsi árt. és járadékbit., Kló mágy. ált., Foncibér

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Table with columns: Company name, Pénz, Ár. Rows include Kló m. gárd. gépgyár, Danubius, Ganz

Sorsjegyek.

Table with columns: Company name, Pénz, Ár. Rows include Basillika, Ugy. o. felldb., Bécsvárosi, Jó-zsvi., Ugy. o. felldb., M. vörös-ker., Ugy. o. felldb.

Pénzmekek.

Table with columns: Company name, Pénz, Ár. Rows include M. vagy ost. arany vert., M. vagy ost. arany kör., 20 fre. arany, 20 márk. arany

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfoylamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 42.— 49.— korona, vörös aprószemű 36.— 40.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási — korona, középszemű 43.— 45.— korona, nagyszemű 46.— 50.— korona. Disznószir: budapesti 63.— 63.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 54.— 54.50 korona, 3 darabos 51.50—52.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.— 16.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 18.50—19.50 korona, 85 darabos 24.— 25.— korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség 14.— 14.50 korona, 100 darabos 17.— 18.— korona, 85 darabos 22.— 23.— korona. Szilvaiz: szlavóniai 14.— 14.50 korona, szerbiai 12.— 12.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén az a kedvező megítélés, amelyben gróf Goluchowski expozéja külföldön részesült, és jobb külföldi jegyzések szilárdító hatással voltak az irányzatra. Török sorsjegyek behozták a tegnapi veszteséget. Némi érdeklődés mutatkozott ezenkívül hitel, államvasut és Lánderbank-részvények iránt. Az üzlet folyamán a kulissz-értékek árfoylama gyengült. A galiciei Kárpát esőkent. Bentekben nem mutatkozt javulás.

A déli tőzsdén az üzletesend általánosság lett. Az árfoylamok lemorzsolódtak. Erősen csökkent a rimamurányi részvény. Kedvezőtlen hatást gyakoroltak a kedvezőtlen természetű esések és az emelkedő gabonaárak. Berlin és London csekély árváltozásokat jelentett. Prágai vasmű 1970, cseh bánya 1195, brüxi közszén 620. Reuter mérsékelt szilárdultak.

Zárlat magyarországi esőt jelentő hírekre szilárdabb. A magánkamatláb 2 1/2%.

Bécs, május 17. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjáradék 117.05. Magyar koronajáradék 97.—. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.—. 4% magyar földterhermentesítési kötvény 97.65. Magyar hitelbank-részvény 744.50. Magyar nyeremény-kölcsön-sorsjegy 208.—. Magyar leszámító- és pénz-váltóbank-részvény —. Kassa-oderbergi vasut részvény —. Rimamurányi vasműrészvény 484.—. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1560.—. Magyar vasuti kölcsön-üzletben —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar jelzalogbank —.

Bécs, május 17. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/2% papírjáradék 99.30. 4 2/2% ezüstjáradék 99.20—99.90. 4% osztrák aranyjáradék 118.30. Osztrák koronajáradék 99.30. 1860. sorsjegy 152.10. 1864. sorsjegy 260.—. Osztrák hitelsorsjegy 464.—. Osztrák hitelrészvény 634.50. Angol-osztrák bank —. Unionbank 515.—. Bécsi bankgyesület 508.75. Osztrák Lánderbank 423.—. Osztrák-magyar bank 1610.—. Osztrák-magyar államvasut 634.—. Déli vasut 78.—. Elbevglyvi vasut 420.—. Dunagőzhajózási társaság 828.50. Alpeisi részvény 407.25. Dohányrészvény 331.—. 20 frankos arany 19.05. Cs. kir. arany (vert) 11.33. Londoni váltóért 239.37. Német b. ankváltót 117.32. Lípót-kohó —. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd —. Török sorsjegyek —. Az irányzat szilárdult.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 17. (Zárlat.) 4 2/2% papír-járadék —. 4 2/2% ezüst-járadék —. 4% osztrák arany-járadék 100.80. 4% magyar arany-járadék 98.75. Elbevglyvi vasut —. Osztrák hitelrészvény 199.50. Magyar koronajáradék 97.10. Déli vasut 13.40. Osztrák-magyar államvasut —. Károlyi Lajos vasut —. Kassa-oderbergi vasut —. Orosz bankjegyek 216.15. Bécsi váltóért 85.15. 4% uj

orosz kölcsön —. Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpeisi bányarészvény —. Olasz járadék —. Disconto Commandit 183.75. Magyar hitelbank —. Altalános villamosági Edison —. Dynamit Trust —. Gelsenkircheni 214.75. Harpeni 195.25. Laurakohó 238.80. Az irányzat kedvtelen.

Páris, május 17. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut 683.—. Uj török-konzol 82.47. Egyiptomi járadék 105.12. Osztrák Lánderbank —. Párisi bankrészvény 11.09. 3% es francia járadék 96.70. 4% os spanyol járadék 82.55. 3% os uj törleszhető járadék —. Crédit foncier de France 12.75. Alpeisi bányarészvény —. 4% 1890. román kölcsön 8880.—. Görög közsén 220.—. Váltó Olaszországra 1/4. Váltó Amsterdamba 90.60. Váltó Brüsszelre 1/2. De Beers 489.50. Chartered 55.—. 5% os bolgár kötelezvény 416.—. Magyar arany-járadék 99.30. Déli vasut —. Váltó Londonra 251.15. Meridional vasut —. 4% os olasz járadék 102.55. Ottoman-bank 575.—. 3 1/2% os francia-járadék —. Osztrák fülhittelintezet —. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 312.—. 4% os 1896. román kölcsön —. Dohányrészvény 361.—. Váltó Bécsre 103.75. Váltó német piacokra 121.70. Rio 1280.—. East Rand 198.50. Randfontein 82.50. Magyar jelzalogbank 523.50. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, május 17. (Zárlat.) 4 2/2% os papír-járadék —. 4% os osztrák aranyjáradék 100.75. 4% os magyar aranyjáradék 99.90. Osztrák hitelrészvény 199.50. Osztrák-magyar államvasut 136.—. Északnyugati vasut 104.—. Bustiehradi vasut —. Londoni váltóért 20.40. Bécsi bankgyesület 129.95. Villamos részvény —. 3% os magyar aranykölcsön 83.50. 4 2/2% os ezüstjáradék 100.10. Osztrák koronajáradék 99.50. Magyar koronajáradék 97.15. Osztrák-magyar bank 116.—. Déli vasut részvény 13.60. Elbevglyvi vasut 109.—. Bécsi váltóért 85.15. Párisi váltóért 813.66. Unionbank részvény —. Alpeisi bányarészvény 202.—. Az irányzat tartott.

Hamburg, május 17. (Zárlat.) 4 2/2% os ezüst-járadék 99.70. 1860. sorsjegy —. Déli vasut 13.20. 4% os Osztrák aranyjáradék 101.30. Osztrák hitelrészvény 199.35. Osztrák-magyar államvasut 135.50. Olasz járadék 102.40. 4% os magyar arany-járadék 99.20. Az irányzat csendes.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 17. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) — fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammig felüli sulyban) 120—121 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 120—121 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 260 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammig felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz páronkint 320 kilogrammig felüli sulyban — fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammig felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammig felüli sulyban) 118—120 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 116—117 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban 114—115 fillérig. Sertés létszám: 1904. május 15. napján volt készlet 31.665 darab. — 1904. május 16. napján felhajtott 932 darab. 1904. május 16. napján elszállított 803 darab. 1904. május 17. napján maradt készletben 31.694 darab.

Vizállás.

Table with columns: Location, Máj. 16., Máj. 17., Máj. 16., Máj. 17. Rows include Inn, Duna, Pannónia, Sárospatak, Győr, Pécs, Szeged, Debrecen, Budapest, etc.

REGÉNY

A KIVÁLTSÁGOSAK

— Német regény. —

Az ulánus számára szomszédjának a beszéde kissé hosszú lett, alig hallgatott oda, de azért helyeselt hozzá:

— Így van!

De éppen, amikor föl akarta a poharát venni, általános nyugtalanság kerekedett, az ezredes felállott és az első éljént kiáltotta a legfőbb hadúr.

És az első pohárköszöntőt követte a második ő felsége a király jelen volt képviselőjére.

Rövid szünet után ez a férfi is föl-emelkedett, hogy a feléje irányuló hódolattal megköszönje, aztán így folytatta:

— Ő felsége kegyesen megbízott, hogy élénk sajnálkozását fejezzem ki, hogy az ezrednek az ünnepnapján személyesen meg nem jelenhetett, ő felsége meghagyta kegyeskedett nekem, hogy az ezrednek, amely háboruban és békében mindig kitüntette magát, királyi üdvözlőt tolmácsoljam és az ezredet királyi kegyéről és királyi jóindulatáról biztosítsam. Ő felsége bizonyos abban, hogy a jövőben is mindenkor számíthat az ezredre, hogy önök mindannyian mindenkor készek arra, hogy életüket a hazáért és az uralkodóháért feláldozzák, erről ő felségének az a szellem kezeskedik, amely az ezredet mindig kitüntette és amely e termekben, amelyek első sorban a bajtársi szellemnek vannak szentelve, különös ápolásra fog találni.

Az előkelő személyiség szünetet tartott s helyeslő moraj futott végig a tiszték és vendégek sorain, akik állva hallgatták a beszédet.

— Most következik az ezred életése — gondolták mindannyian és mindenki arról gondoskodott, hogy a poharát megtöltsék, mert a maguk ezredét, saját magukat teli pohár illeti meg.

De a beszédnek ez a remélt befejezése még nem következett be hamarosan, a magas személyiség láthatólag zavarban volt. Mindenki érezte, hogy mondani akar még valamit, de nem találta meg rögtön a kellő formát. Végre mégis csak összeszedte magát és így szólt:

— Uram, ő felsége végül kegyesen megbízott azzal, tudassam az ezreddel, hogy a mai nappal Winkler hadnagyot, Winkler titkos kereskedelmi tanácsos fiát, aki eddig a kétszázötvenedik gyalogezrednél szolgált, az önként ezredébe helyezte át. És most, uraim, — folytatta a herceg szemmel láthatóan megkönnyebbülten emelkedett hangon — emeljük poharunkat ennek a szép ezrednek a javára, amelynek tisztikara a nemzet legjobb neveit egyesíti magában, amelynek tisztjei és legénysége a leghívebb kötelességteljesítés mintaképekül szolgálhatnak.

Mindenki úgy érezte magát, mintha a torkát szorították volna össze hirtelen. Soha a regimentre kiáltott ilyen szomorúan nem hangzott még s valóságos szerencse volt, hogy a rivalgó kürtök felharsantak ekkor a teremben.

Az éljenzés elhangzott, ő felsége újra leült, de a többiek még mindig állottak, s egymásra meredtek, mintha nem jól hallották volna a dolgot, mintha mindenki másnak az arcáról akarta volna leolvasni, vajjon valóság-e az, amit az imént hallott.

— Elbugrisodtunk.

Senki sem tudta, hogy ki mondta ki elsőnek ezt a szót, de egyszerre csak szájról-szájra járt:

— Elbugrisodtunk.

Ugy érezte magát mindenki, mintha hideg vizsgár csapott volna az arcába, s amikor végre megint leülték, amikor a zene végül egyvelegbe fogott s a pezsgő újra gyöngyözött a kelyhekben, még akkor sem tudták megérteni, felgöngyölni azt a hihetetlen dolgot, hogy megint bugrist kaptak a regimentbe.

A jókedv elröppült, sőt úgy érezték a kanárik, mintha egészen más szellem költözött volna a termekbe. Az ünnepség elvesztette a fényét, mindenkinek úgy tettszett, mintha a sok ezüstnemű nem ragyogott volna már olyan élénken, mintha a kristály nem lett volna olyan finoman csiszolva, mintha a teremnek nem volna már meg az a kifogástalan eleganciája, amelylyel azelőtt annyira kivált.

Kinos csend uralkodott az asztalnál, a kanárik nem merték a vendégeik felé fordulni, tudták, hogy azok kérdésekkel ostromolnák most őket, hogy kicsoda, kicsoda is voltaképpen ez a Winkler, honnan való, mi birta rá ő felségét arra, hogy a határszéli helyőrségből ebbe a büszke, előkelő ezredbe helyezze. Annak valami okának kellett lennie. Nem mertek felnézni, úgy is futdák, hogy a vendégek arcáról ezt olvassák majd le:

— Nem vagytok többé azok, akik voltak. Igaz, nem tehettek arról, hogy elbugrisodtatok, de a tény kétségtelen s a jövőre nézve éppenséggel nem közömbös rátok nézve.

Ha legalább bizalmasan közölték volna velük, hogy bugris hadnagyot kapnak — de nem, nyilvánosan meghívott vendégek előtt adták tudtukra a dolgot, itt nem segített semmiféle tagadás vagy kifogás. Ez valóságilag pofon volt azokra az öreg urakra nézve is, akik messze földről jöttek, hogy az új kaszinó felszentelésén jelen legyenek. És ime az új kaszinóba rögtön új elem is költözött: egy bugris! Mivel érdekelte meg ezt az ezred, hogy elvették a büszkséget, amely az ezredet mindig megkülönböztette? Amikor valami bugris hadnagy, ezt mindannyian megszenvedték, s a király kiünös kegyének tekintették, ha az ilyen tisztet a tisztikar személyes kérésére a gyalogsághoz helyezte vissza. Amikor aztán megint maguk közt voltak, mindannyian megesküdtek, hogy ezental még inkább az ezred beszületett fogják szem előtt tartani, nehogy újra bugrist küldjenek közéjük. És ime mégis megtörtént.

Az ulánus már jó ideje nézte a szomszédját, aki csöndesen maga elé meredt s most végre ráfanyalodott, hogy valami részvétfelet fejezzon ki. Mindazt, ami a szíven fekiadt, ebbe a megjegyzésbe foglalta össze:

— Kár, olyan jól megvoltak önök.

A kanári összerendezte. Mit is jelenthettek egyebet az ulánus szavai, mint ezt:

— A dolog megkezdődött, az első bugris után majd jönnek a többiek és még ha egymagában maradna is, a helyzet nálatok többé már nem az, ami volt.

Az ulánusok hallatlanul feudális ezred voltak, a kanárik a legnagyobb erőfeszítést követték el, hogy bajtársi és baráti viszonyba kerüljenek velük; végre sikerült nekik a dolog, az ulánusok ezen a nagy napon csaknem teljes számban megjelentek, a velük szoros barátságban lévő ezrednek drága asztalkészletet hoztak és ime — alig kötötték meg a barátságot, már is az a veszedelem fenyegette őket, hogy el is szaknának egymástól.

Mindenki megkönnyebbülten lélekzett fel, amikor végre asztalt bontottak. A kanárik sóvárogva lesték már azt a pillanatot, hogy beszélhessenek egymással a dologról s valami bővebbet tudjanak meg az új bajtársról. Amennyire egy bugristől egyáltalában kitelik, valamilyen nevének mégis csak kellett lennie, különben mégsem járt volna közben ő felsége.

Hamarosan szigorúan elkülönített csoportokba verődtek a vendégek, az öreg urak és az ezredbeliek — s mindenütt csak a nagy eseményt tárgyalták.

A kanárik közrefogták az ezred hadsegédét, Wettborn grófot; a kiváló ur egészen sápadt volt és idegesen táncoltatta lábujjhegyen makulátlan lakkeszímáját. Őt a parancsnok után a legközelebről érdekelte a dolog, hisz annyi alkalommal képviselte a tisztikart és ezek után most már azt a Winklert is képviselje, ő, egy gróf? Impozáns, büszke, előkelő alak volt, széles mellén egy negyedosztályú ordó pompázott, amelyhez legutóbb jutott, amiért az udvarban mint előtáncos tüntette ki magát. Két

évig töltötte be ezt a tisztiséget s a kitüntetés ugyszólván az ezrednek is szült. Mikor aztán visszatért a frontba, adjutánsná nevezték ki s ezt az állást neki mint közöttük a legméltóbbnak mindenki szívből kívánta.

— De gróf, hát beszéljen, önnek csak tudnia kell egyet-mást. Hát kicsoda, kicsoda ez a Winkler?

Feszült várakozással nézett mindenki a grófra, halálos csend következett be, lélegzeni is alig mert valaki.

— Uram, — szólalt meg végre az adjutáns — amit az ezredes ur és én magam tudunk, éppen az imént hallottuk ő királyi fenségétől. Az öreg Winkler gyártulajdonos.

Mintha kő esett volna le mindegyiküknek a szívről. Gyáros! Valami sok végre ez sem volt és valami nemes birtokosnak vagy kamarásnak az állásával éppenséggel nem lehetett összehasonlítani, de hát hiszen Krupp au fond szintén gyáros volt és a német császár mégis barátjának nevezte nyilvánosan, az egész világ előtt. Lidércnyomás szakadt le a mellükről, de egyszerre csak azt látták, hogy a grófnak még valami nyomja a szívet, hogy a gyáros körül a dolog mintha nem volna még egészen rendezve.

— És ugyan mit gyárt az az ember? Puskát vagy gépeket?

— Egyiket sem, — nadrággombot.

Ha villám csapott volna le a kanárik közé, akkor sem hökkenhettek volna meg nagyobb iszonyattal.

— Az isten szent szerelmére!

Hanem a következő pillanatban már körülülcének, vajjon nem volt-e véletlenül a közelben valamelyik vendég vagy ordonánc, aztán újra a hadsegédet környékezték meg.

Elsőnek a hosszú Debitz tért magához. Nagyon jó lábon állott az adjutánsnál, csaknem baráti viszonyban volt vele, azért megengedhetett magának egy és más megjegyzést.

— Ne csináljon rossz vicceket, gróf, egyikünknek sincs hozzá kedve s az ügyesfélet még tréfából sem mondanám — így szólt. — Hát csak ki vele, mit gyárt az öreg?

A gróf ur nyugodtan nézett hosszú társára.

— Kedves barátom, — mondotta — nekem a legkevesebb kedvem van a tréfára, de a dolog úgy áll, ahogyan mondtam, ez az ember gombokat gyárt, természetesen en gros. Három nagy gyára van és ezer meg ezer munkást foglalkoztat, akikről valóban fényesen gondoskodik. Sok év óta városi képviselő és három év óta titkos kereskedelmi tanácsos, nemrégiben egy jótékony alapítványhoz, amely ő felsége a királyné védnöksége alatt áll, százezer márkával járult és arra is kötelezte magát, hogy további öt évig még husz-husz ezer márkával pótolja ezt az összeget. Egy magas rendjelet, amelyet neki szántak, visszautasított s arra a kérdésre, hogyan lehetne meghálálni szolgálatait, azt felelte, hogy örülne, ha egyetlen fiát a határszéli garnizonból a székvarosba helyeznék át, hogy gyakrabban láthassa. Visszautasítani a kérését nem lehetett és így került a fiu hozzánk.

És egy kis szünet után, miközben a legmélyebb némaság uralkodott, az adjutáns folytatta:

— Winkler hadnagy áthelyezése a mi ezredünkbe ő felsége a király személyes parancsára történt. Nem tartozik ránk, hogy ő felsége elhatározásait kritizáljuk, kérem önt, ne felejtse ezt el és tartózkodjék bármilyen bírálatól.

Ez elég világos és határozott volt, mindenki kiérezte, hogy az adjutáns a parancsnok nevében és megbízásából beszélt, azért hát az urak szó nélkül sorra visszahúzódtak.

De ez a hallgatás sokkal többet mondott minden szónál, elszontyolodva ténfergett a kanárik és nem merték marasztalni a vendégeiket, amikor azok sokkal korábban, mint máskor, indulni készültek.

(Folytatása következik.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1904. május 18-án.

M. KIR. OPERAHÁZ NEMZETI SZÍNHÁZ

Arnoldsen Sigrid m. v.
Carmen.
 Opera 4 felvonásban.
 Személyek:
 Don José Bochnieszkó
 Escamillo Beck
 Danco-re Váradi
 Menéndez Kiss
 Morales Mihály
 Lilla Pastia Jászinger
 Caron Arnoldsen
 Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor:
 Csütörtök: másod felvonás.
 Péntek: Mignon.
 Szombat: Siegfried.

VIGSZÍNHÁZ

A nóna.
 Boház 3 felvonásban.
 Személyek:
 Castabel Vendrél
 De-rosiers Hagedorn
 Dutaq Hagedorn
 Paulette Komó-ay
 Marcolina Kerész
 Babole Szerémi
 Zoe Gazsi
 Henry Sarkadi
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
 Egész héten: A nóna.
 Vasárnap d. u.: A koca vadász.
 Este: Eljött menekülő.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Tavaszi.
 Operet 3 felvonásban.
 Személyek:
 Csapó Gusz. Szabó
 Margit a leány Garzó Adél
 Holcs Jermos Iványi D.
 Cecília Kertai
 Bró Farkas F.
 Bera Szabó
 Gai Feri Ráthonyi
 Anna Szentgyörgyi
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
 Csütörtök: Pfffokorn utaz.
 Péntek: Pfffokorn utazás.
 Szombat: Pfffokorn utazás.
 Vasárnap d. u.: A rikacs.
 Este: Pfffokorn utazás.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ

A japán generális.
 Boház 3 felvonásban.
 Kezdeté 7 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ

Muki.
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Egyenlőség.
 Fantázia 4 felvonásban.
 Személyek:
 Lord Loam Boross
 Lady Mars Melkus
 Lady Arndha Vízváry M.
 Lady Catherine Paulay E.
 E. net Rozsahegyí
 Brocklehurstne Helvey
 A. fla Nady
 Mr. Orienton Pothas
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
 Csütörtök: A kicsi arja.
 Péntek: Bizánc.
 Szombat: Sötét.
 Vasárnap d. u.: Bor. Este:
 Miss Hobbs.

NÉPSZÍNHÁZ

Katinka grófnő.
 Nagy operet 3 felvonásban.
 Személyek:
 Isván gróf Izai
 Ann grófnő Kreszányi
 Katinka Szamosi
 Teofil heceg K-vacs
 Peto, diak Kedej
 Keszida Kápolnai
 Aranyvirág Sántai
 Ulrich Ujvári
 Pa-zsrdna Szentmiklósy
 Ulászió Szirmai
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
 Csütörtök: K. r. v. harang.
 Péntek: Konzul feleség.
 Szombat: Konzul feleség.
 Vasárnap d. u.: Lumpaciusz.
 Este: Konzul feleség.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Károly király vendéglételeivel
En, Te, Ó!
 Operet 3 felvonásban.
 Személyek:
 Vergy gróf Meth
 Gabriella Kúry
 Coucy Papp
 Milleportius Körmeny
 Yolande Bánó
 Maxime gróf Somori
 Aloisius Vécsey
 Macach Peronyó
 Mikty Gyöngyi
 Ysabeau Fedák
 Barcsy
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Japán.
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Japán.
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

ÓS-BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Njáva d. u. 6 óratól reggel 10 óráig.
 Ma, szerdán május 18-án.
A nagy variété színpadon fellépnek:
 Johnson és Deau négy giccoló, a női Margareth Francia Ánc és ének. **Lein Fezer és Gogge** akrobaták, Emil Stahl női trükk. **Sleeds Company** spiritalisták paródia. **Mauhaton** énekes kvartet. **Les 3 Meteors, Les 3 Papillon** humoros női trükk.
Folies Comiques.
 A kis garnizonból, szenzációs bohóza. A szabad területen **Mr. Sarino**, a titkárság. Francia színház. Moulin-rouge. Monte Carlo és sok más szórakozás.
Katonazene és különféle zenekarok.
 Minden előző variété párhuzamos-jegy szabad bemenetre jegesít a területre. Variété jegyek este 8 óráig kaphatók Zipsér és Könyöglő, And. Ássy ut. 4. Telefon 27-68.
 Bolepódi 60 fillér. Kedvezményes jegyek a várostól társadékokban.

CIRKUS BEKETOV
 szerdán este 7/8 órakor.
A nagyszerűen idomított 15 JEGESMEDVE-KAMI SKA uronőgy iskolatovaru.
Alfonso-Bracco, a kitűnő akrobata és ugró csoport. **"Jumbo"** a világ legnagyobb elefántja, idomította és előadja Gantner ur.
 Zenkiül fellépő a összes angurát művészkülönlegeseknek és alkettárnak.
A legjobb iskola- és szabad-lovak.

ÓVÁS!
 A magyar gazdáközönség szives figyelmébe!
 Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetésnek tesz közzé a lapokban, a melyben a lehetetlennek ígért förtézetéses kölcsönt ígérnek.
 Ezen ügynökök ígértelmeit sohasem váltják valóra, mert a hirdett felé elök megében ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályainival és kanna a tetteivel; sőt törvényekkel is. Csakjuk huzatos hirdetésükkel az ügyölet lépni vinni és huzatona által kényser helyzete hozni, hogy az időkönben megsejteret, a hirdete től sokkul drágább kölcsönt kénytelen legyen igénybe venni.

En nem ígerek semmit!
 Hanem aki bektüdi hozzám a birtokára vonatkozó te-lekükönyv-kivonatot és kataszteri birtok-ívet, annak:
 1. Megszerzem a kölcsönt 15-75 évi íptar-tanra a legelőnyösebb módon, minden felzetes költsék nélkül 15 nap alatt.
 2. Engeredélyezem ut-n közlöm a feltételeket és tetsze szerint elfogadhatja, vagy visszavonhatatja szokat anélkül, hogy bármiféle kárpótlást igényelniek fardozásomót.
 3. A kölcsön készpenzben lesz kifizete és előzetes fél évi felmondással bármikor vissza-fizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
 4. Kamattal töké is tartozom van.
 5. A megállapított esélygy jutalék csak a kölcsön folyóításánál fizetendő.
 Teljes tisztelettel
SOLTI LAJOS
 (volt banktisztviselő)
 bankügynök-éce Budapest,
 VIII., Beyerdy-utca 11. sz.
 (a Népszínház mellett).

Phonograph és Grammophonok

csakos elsőrendű gyártmány
 mar 6.50 firtól kezdve
Révész Gyula és Tsa hangszer-osztályában
 Budapest, IV., Múzeum-körút 19N.
 Hengerek és lemezekben a legújabb műsor.
 Uj! Odeon lemezek mindkét oldalt játszhatók. Uj!
 Készletfizetésre is! Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Valódi angol Lawn-Tennis

Tornaszeközök, függő-ágyak és mindennemű hálók. - Ruhaterítő-kötelek fehér kenderből, vízmentes ponyvák, zsákok és kenderárak leg-olesőbb megbízható beszerzési forrása:

Saffer Antal

sportszeközök és kötel-gár-é ipartelepe
 Bpest, IV., Károly-utca 12.
 (Közp. városzás épülete.)
 Alapított 1878.
 Telefon 15-58.
 Képes árjegyzék hivatalosan bérmentve.

Csirkeköltő készülékek

baromfitenyésztők részére!
 A gyakorlatban kitűnőnek bizonyult
G. Mücke, Reisenberg (Alsó-Ausztria)

85 kr.-tól!
 feljebb Panama-kalap, könnyű, elegáns szalma-kalap 45 kr.-tól 1.75 kr.-ig kapható:
KERTÉSZ PÁL
 Budapest, VII., Kerepesi-út 44. sz.
 (a Népszínházal szemben.)

JELENTÉS!

Férfi-íngék
 nagyszerű finom minőségben fehér, valamint gyönyörű szép szines mintákban, átlag darabja frt 1.50
Férfi háló-íngék
 a legjobb Schroll-féle chifonból készítve, minden nagyságban darabja frt 1.35
Férfi alsó-nadrágok
 a legerősebb Köpper gradiból készítve darabja kr. 80
Férfi-harisnyák
 kötött (varrás nélküli) a legtartósabb minőségben párja kr. 25
Vászon-zsebkezdők
 fehér alapon szives bordurall nagyszerű minőség tucatja frt 2.-
VAJDA MÓR
 divat- és fehérmű áruház
 BUDAPEST, Bécsi-utca 6. sz.

Harisnya-király

Kizárólag Teréz-körút 2.

LEGDIVATOSABB UJDONSÁGOK
 szabott árak mellett földszint és első emelet
KOHN HEILMANN és FIAI
 Legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruház
 VI. Károly-körút 12.
 (SOUTERRAIN)
 elkülönített osztályában leszállított szabott árak.

KI AKAR

szép formájú és tartós cipő, bámulatos olcsó árban venni. Az csak forduljon bizalommal hozzám. Minden eliphöz Agi-kenőőt és 1 óvi jótállást adok.
 Férfi-cipő: Borjubó sima vagy botócs 3.-
 Vix, borju fűzős, elegáns 3.20
 Lak, sörvő box fűzős 4.-
 Sarga, fűzős vagy cugos 4.-
 Pincér cipő szeges, cugos 1.30
 Női-cipő: Zergo cugos vagy fűzős 3.- gombos 3.30
 Sörvő lak, box fűzős 1.60
 Lak, szürke szpongi 3.30
 Sarga, szürke vagy drap fűzős 3.20
 Gyermekcipők nagy választékban. Kérje nagy árjegyzékem ingyen és bérmentve, amely több 100 ábrát tartalmaz. Nem tetsző árut kicseréllek vagy a pénzt visszavdom.
AGULAR DÁVID BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 6/a

FOVAROSI ORFEUM
 VI., Nagymező-utca 17.
Ma új műsor!
A nevelő intézetben.
 Tréfas ballet, Frohlich Lianca k. a. prímadam-berina, a né-ye és nagy ar mest rhedőrdők, gr onkák - vonekban, leg jat beghedő-ánu tokok s. d. finom kivitelben. Gyanták, állat-tek, h. nejgyálványok a legelő szerűb formában.
Párisi botócskák. Tréfas némajáték. Előadja Pikard-társulat.
A protekció. A Tarkó Színpad új vigjátéka. Továbbá
8 különlegesség.
 A télker:ben reggelt 8 óráig Vörö-Étek előzzenek-kara hangversenyek.

REMÉNYI MIHÁLY

műhegedő-készítő. A magyar kir. Zene-akadémia szállítója
 Budapest, VI., Király-utca 44/5. sz.
 Ajánlja dos raktárt valódi olasz, francia, angol, né-ye és nagy ar mest rhedőrdők, gr onkák - vonekban, leg jat beghedő-ánu tokok s. d. finom kivitelben. Gyanták, állat-tek, h. nejgyálványok a legelő szerűb formában.
 Quintillizsa és tartós hangverseny-nyuhok, melyeket a legnagyobb művészek, mint: Fubay, Barmer-ter, Grünfeld, Arányi, Geyer Steb, Versey, Földesy, Bürger tenar urak hangversenyeken használnak elő-szeretettel.
Specialista: vonós-hangszerek készítése és javításában. melynek bármely hegedőbe Hangfokozó-gerenda, vagy go dorokba alkalmas vána által sokkal jobb, erősebb, szebb és kellemesebb hangja lesz. Sikeresít kézeség minden egyes hangszernél. Regi hangszerek vtele és csatlós a legmagasabb árakig. Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

Harisnyavilág

LUKÁCS M.
 IV., RIGYÓ-UTCA 5. SZ.
 Leg-olesőbb beszerzési forrás: női, férfi és gyer-mek-harisnyákban. Kiszá-llított 85, gombos rító-tyűk - f. t. Nelyem-árna- és felyesűdő különleges-essekkel. dránsi rak-tár. Huzarozott: 0.50 árak!

Az egész világon feltűnő olcsó ismerik

Férfi fűzőscipő, tartós és elegáns, párja	3. —
Női fűzőscipő, sikkos, jó minőségű, párja	2.80
Leány fűzőscipő	1.80
Gyermek fűzőscipő	1. —

fekete és színes szolid és erős

cipő-gyártmányainkat,

melyek a „TURUL” cipőgyár r.-t.

a kontinens legnagyobb cipőgyárában készülnek.

Központi főraktár: Budapest, Kossuth Lajos-utca 14-16. szám.

Használt esőplőgépek
 Stánnyosan és kedvező feltételek mellett itt eladóak:
 3 HP Wichterle-féle készlet.
 3 HP Robey-féle készlet.
 4 HP Ra zomex-féle gőzgép Robey-féle cséplővel párosítva.
 6 HP Nicholson-féle készlet.
 10 HP Cl. és Sh.-féle cséplő
 12 HP Robey-féle felstabil gőzgép.
Szücs Ödön
 Budapest, VI. Nagyasszony-utca 63.

FÉNYKÉP-REPRODUKCIÓK
 Előrendelő gyártmányok, részletfizetésre is.
 Árjegyzéket tessék kérsni.

KATAPHORESE
 Új gyógymód!
 Főművelhetetlen gyógyhatású **IDEG-, NEMI-, bőr-, vérbetegségek, bűjakóros (siphilis) betegségek, érzéktelenség utóbbjai, és férfiai gyengeségi állapotok, impotentia gyökeres gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyszer után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszertű győztesmivel.**
Budapest, Teréz-körút 44. l. em.
Dr. Mitzger Tivadar
 személyes vezetése alatt nyitva egész nap.
 Levélre díjtalanul válasz.

Orient. Arnika-Cser-Creme.

Már magában véve az a növényi nedv, amely a csorból folyik, ha tő zeóno be-e-vágunk; emberemlékezet óta mint a legkiválóbb aszpitó-szer ismeretes. Ha azonban ez a nedv a földalati előírás szerint kémia uton az arnika-növény kivonatával erőse-mő készítették, akkor hatása valószínűleg csökkön.

Ha este az arcot vagy más bőrrészt evvel bekentjük, úgy a k. vette. 6 reggel már alig észrevehető bőrhámok hi-mának is a bőrdől, amely ezáltal gyönyörű fehér színt kap.

Ez a crème elsimítja az arcedőket, himlőhelyeket és egész fiatalos színt idéz elő; a bőrt fehérré, finomra és üdőrre teszi, a leggyökebb rosszsgot, komedonokat és egyéb bőriszállalanságot. Egy tégely ára hazai utasítással együtt: 3 K., kettős tégely ára 5 K., és háromszó 7 K. A szállítási utánvételt vagy az összeg előzetes beutódése mellett törtenik a főraktárból:

M. FEITH, Bécs, VI. Mariahilferstr. 45.

Kerékpár-sportvilág.
 Most küldt szét ország-szerke Beifeld Gábor és társa. Bpest, VIII., József-körút 21., kerékpárok és alkatrészek, speciál kivitelei nagy cég, dusan ilusztrált nagy árjegyzékét és ki felcárban venni akar, az saját érde-kében kérjen egy árjegyzék-et, ingyen és bérmentve.
 Csekély haszon nagy forgalom

ADRECHT
GOLOSCHMIED
 Alkalmos képviselők felvételnek.
Butor
 részletfizetésre vagy megtárolt időre szol-dó árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvitte-gostással szolgál:
Liszt István
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 2.
 (Kinyitórészlet)
 Butorraktárában.

A Kalap-király
 Elismert specialistát 3., 4., 5.- koronás férfi és női elárukra kalap-átöltéscségeiben. Budapest, IV., Eszák-utca 6, Klotild-palota.
BUTOROK.
 Háló-, ebéd- és szalon-butorok, úgy közepesnézt, mint részlet-fizetésre árfelemlés nélkül, olcsóbban mint bárhol, kaphatók.
Erzsébet-utca 45. Royallal szemben.
BUCHINGER J. butoriparosnál.

Mig a készlet tart: Egy 12 szem. ebéd- és egy 6 szem. kávéskészlet. győzött feher kocorok mintákkal, összesen 46 drb csak **4.45.** **Wellisz Arthur** karabódi porcellán-arubában **Budapest, Üllői-utca 41.** Pénz előrebeküldés-nel csomagolás díjtalan.

Nagy jövedelemre
 lehet szert bárki (mellék-foglalkozásként is) soraja-gyék évek óta (tán 12) az eladást lényegesen megkönnítve - mód-szerünk szerint.
Sorsjegylelteti bank
 Bpest, IV., József-körút 16.

Veszünk zálogházi cédulákat
 régi aranyat, ezüstöt és drága-köveket eladunk legolcsóbb árak mellett, 6 é-12 szómlyre való evőkészleteket, arany és ezüstmentéket a legolcsóbb árak mellett.
 képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Grünberger Armin Béla örökösai
 órás és eszkerkereskedők
IV., Váci-utca 30. sz.
 I. em. 32. Hatis-bazár.

DOCZI M.
 Magyarország legnagyobb cipőraktára,
Budapest, Kerepesi-utca 10.
 Sehoh jobb, szebb és tar-tósabb cipőt nem kap, mint főnti cégnél; te-gyen egy próbaren-delést és meggyőző-dik állításunkról.
Férfi-cipő:
 Borjúbőr sima v. betétes 3.20, fűzős 3.50, bakkanca 3.70
 Barna zergo, fűzős v. cugos 3.-, fűz. 3.20, gomb. ... 4.-
 Finom szalonnák, cugos 4.20, fűzős 4.50, gombos ... 4.50
 Elegáns amer. box, cugos 4.-, fűzős 4.20, gombos ... 4.50
 Elegáns francia sevró, cug. 4.50, fűz. 4.70, gombos ... 5.-
 Derby-bakkanca, box-, szalon- vagy oroszakkból ... 4.50
 Elegáns felpőp fekete vagy sárga zergobőrbel ... 2.50
 Tennis cipő Chrom-lalp, és szürke szarvasbőrről 2 frutól föl

Specialista sérvkötőkben!
 Keleti-féle legújabb es. és kir. szab. sérvkötő pneu-matikus pe ottával a legkötelesebb a magamében! Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és renckivül kintőn fekvése által fölülmul minden más gyártmányt
Árak: Egyoldalu Kétoldalu
 12 korona. 24 korona
 Testgyógyászati gyáraimban tel-jes jó állás mellett készülnék továbbá: járó- és támgépek, mű-fűzők ferdémntöttek részére mű-tábak és kezek, haskötők, gummi-görccsér-, harisnyák stb. Va-lódi francia gummi-övökönöle se gekeredeti párizs csomagolásban.
 Árak koronaértékben:
 Tucatönként 2, 4, 6, 8, 10, 12.
 Legújabb, 1903. évi, körülírtól 3000 díszes ábrá-tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld-inygen és bérmentve
KELETI J. orvos-sebészeti mű- és köt-szer-gyára (alap. 1878.).
Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17

KÖLTÖZKÖDÉSEKET
 vasúton és hajón, az Átrakodás és csomagolás megkönnyíté-sét, elfogad az elárbát
Szabadalmazott Butorkocsival
Caro és Jellinek szállító,
 Budapest, V., Arany János-utca 34.

Női cipő:
 Lakk vagy zergo kivágott 1.60 kereszt- v. kécsontós ... 2.-
 Fekete v. sárga zergo cugos 3.-, fűz. 3.20, gomb. ... 3.50
 Orosz vagy szalonnák, fűzős v. cugos 3.50, " ... 3.80
 Sárga vagy barna bakkanca, fűzős ... 3.50
 Elegáns amerikai box, cug. 3.50, fűz. 3.60, " ... 3.80
 Fin m francia sevró, ill. 4.20, cugos 4.40, " ... 4.80
 Udonség, szürke szarvasbőr, fűző- vagy " ... 4.-
 spanglis 2.50, fűzős vagy gombos ... 2.80
 Női eberlattan cugos cipő 2.70, felpőp ... 1.90
 Vidéki rendeléseket utánvétellel pontosan eszközölök
 Nem megfelelőit kicserélek. 10 forinton felül bérmentve
Új árjegyzék, csomagolás és szállítólevél ingyen.

FÉRFIÉS NŐI
 neml betegségek,
 sérülékenység (impotentia) alapos gyógyszerelésére legjobban ajánljuk
Dr. KAJDACS
 v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
RENDEL: 9-4-ig, este 7-8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-utca 5. (Klotild-palota I. em.)
 Levél útján is biztos gyógyszerik.

Ha kerékpáralkatrészeket kíván beszerezni kérjen előbb árjegyzéket **Miklós és Társától** Budapest, József-körút 59. sz. **30% olcsóbb mint bárhol!**

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

HIRDETÉSEK

A hirdetősekre díjmentesen ad...
Kiadóhivat. II. telefon-sz.: 54-39.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levelezés.

Sorsütdőzött.
magános, fiatal barna hajú, fekete szemű férfi, komoly ismeretségi köze, intelligens úri emberrel, "Szerény" jellegű alatt a főközlésben.

Fiatal,
csinos nővel, órájt ismerőssel, kellemes, félénk, jóképű, jószívű úriemberrel. Levelezés "Árv" jellegű Kerepesi-ut. kiadóba kérem. 19818

Képzés,
függelék, ügyvez. jómódu idősebb úriember díszköt. ismerőséget óhajtja. Leveletet barátság címen a főközlésbe küldje. 1953

Betöltendő állások.

Minden
felvételt k. fr. Buda, Fejérvári-ut. 6. III. 2. 906

Minden
hav. 12 korona. Baross-utca 1852

Keresetk
gyermeknevelő, v. sz. Baross-utca 47. sz. 1851

Végházmester
tisztasági pár, fiz. Baross-utca 47. sz. 1851

Izraelita
nevelőnő keresetk. vidékre. Nefelici-utca 20. Husföldi-utca 20. 801

Szabólegény
ügyvez. Jászai-utca 12. 1928

Ügyes
takarító. Baross-utca 17. sz. 1910

Fűszerkereskedő
segéd, fiatal keresetk. 10. sz. 1910

Varrónok
és tanulóknak felvételt. Csengeri-utca 55. sz. 1. 833

Gyakorló
férfi. Baross-utca 17. sz. 1910

Gép és kézi
varrónok felvételt. Nefelici-utca 20. 8175

Kifutó
keresetk. Baross-utca 17. sz. 1910

Gyakorlott
frizőr. Baross-utca 18. sz. 1910

Minden
felvételt. Baross-utca 17. sz. 1910

Egyszerű,
lehetőleg gyermeknevelő. Kőrös Lajos-utca 15. 887

Ügyes könyvtáros
úr családhoz. Baross-utca 18. sz. 1910

Vasalónő
női ruhák vasalásához. Baross-utca 18. sz. 1910

Ügyes
készi varrónok felvételt. Baross-utca 18. sz. 1910

Allástkeresőknek
ingyen küldünk vidékre az Országos Pályázat Közlöny mutatójában, mely az országban betöltendő valamennyi szakmabeli állást teljes címmel közli. Megjelenni minden hirdetésnek. Kiadóhivat.: Budapest, József-utca 9. 10039

Egy ügyes
olcsón kifizető, azonnal felvételt. Perényi Ignác, V. Erzsébet-utca 17. 835

Tanonek
fizetést felvételt. Lovag-utca 2. sz. Nagymező-utca sarok. Nyoma. 846

Ügyes
nők és férfiak, állandó alkalmazásra azonnal felvételt. Bővebbet a főközlésben. Baross-utca 18. sz. 1910

Keresek
sz. al, kérték, jómódú munkát ki akaró fiatal, nővel egyben részvételt. Kap. Ingony Lajos, megjelenni. Levelet. Múzeum körút 18. sz. Dohánytér. 5732

Kárpitos munkák.
fűzőgy. felt. v. sz. 854

Fodrász,
rendkívül ügyes, ismeretk. h. sz. 822

Oktatás.
Zongora és zene-...
sz. 811

Szent-Louis Élel-
tára 60 óra alatt bárkit be-...
sz. 493

Polgáriszkola
és gimnázium vizsgáló...
sz. 470

Énekintézet
Szerly Lajos zeneszerző, kar-...
sz. 4384

Zongora leckéket
ad egy korandár kitűző...
sz. 2968

Zöldseg
és tejfel. 12 k. 100. sz. 5743

Vendéglő,
kaszályaival szemben, gyárak...
sz. 1818

Köser Iba írtel
pérfi helyiség, kifűzőeset egy-...
sz. 838

Mosó intézet
jórformál helyen, betegségek...
sz. 830

Penz.
Pénzkölcsönt...
sz. 5764

Pénzkölcsönt
kezes nélkül 400 koronáig...
sz. 904

Magányos
urhölgynek széken barendezett...
sz. 924

Különbejárato
szobák, bútorozva klinikánál...
sz. 561

Világos műhelyek
teljesen alkalmas pinetehely-...
sz. 792

Gyermeknevelő
családi különbejárato szoba...
sz. 792

Elegánsan
butorozott szoba, azonnal kiadó...
sz. 837

Csinosan
butorozott szoba 2 részre...
sz. 879

200-400
koronáig kezes nélküli pénz-...
sz. 668

Törlesztéses
kölcsönök, konverzió...
sz. 4929

Pénzkölcsönt
gyoran készülőké bármilyen...
sz. 5766

Butor.
Bőrszékék...
sz. 5711

Butorok
35 százalekosan olcsóbban száll-...
sz. 3117

Butorok
Különféle használt butorok...
sz. 891

Butor.
Különféle használt butorok...
sz. 3117

Árverésen
urásgóktól vásárol, minden-...
sz. 3181

Hálószoba,
ebédlő, divanyok stb., költöz-...
sz. 851

Szalon
garitara eladó. IV. Irányi-...
sz. 5741

Ágyak,
szekrények, hálószobák, ebédlő...
sz. 803

Lakás-bérlés.
Elegánsan...
sz. 904

Magányos
urhölgynek széken barendezett...
sz. 924

Különbejárato
szobák, bútorozva klinikánál...
sz. 561

Világos műhelyek
teljesen alkalmas pinetehely-...
sz. 792

Gyermeknevelő
családi különbejárato szoba...
sz. 792

Elegánsan
butorozott szoba, azonnal kiadó...
sz. 837

Csinosan
butorozott szoba 2 részre...
sz. 879

Modern
utcai lakás kiadó, VI. Iza-...
sz. 8262

Egy
különbejárato szoba azonnal...
sz. 872

Istálló
megfelelőleg berendezésű...
sz. 1979

Különfélek.
Cimbalom...
sz. 740

Veszek
különféle használt butorok...
sz. 916

Köser
orthodox írókban, nagyon és...
sz. 914

Zongora,
gyönyörű kivitelben, rövid...
sz. 856

Kerékpár,
jó karban, sürgőre eladó...
sz. 855

Takaréküzlethez,
vendéglő, kisebb szállit-...
sz. 83

Magánutató
iroda, VIII. ker., Kerepesi-...
sz. 3160

Egy 5 águ csillár,
jókarban, eladó. József-körút...
sz. 878

Szönyegjavítás.
Mindenféle szőnyegek eredeti...
sz. 3163

Használt
fűrészek, fémresemű stb...
sz. 5759

Rövid zongora,
jó hangú, legrövidebb mester-...
sz. 882

Okleveles
szülőszőnyeggyárt. tanácsok...
sz. 3173

Erdők
vétel és eladás irrodámat május...
sz. 3168

Hírneves
előkelő berendezésű orrát vettem...
sz. 3174

Tűz!
helyek javításában és készítés-...
sz. 3148

Privatúto
elválni kényes megbízásokat...
sz. 3149

Majdnem
új, teljes víközetelt azonnal...
sz. 1862

Okleveles szülőszőnyeg
sz. 3173

**Pozító, férőruhás-
szövetek, bélsztrák, olcsón**
sz. 3154

Ezreket
Jóhat keresni, e y szabadalmaz-...
sz. 1994

8 és fél kóci
kölcsönzést, chequerrel ellátva...
sz. 3133

Cigaret "zók"
Legjobb a Rizspapból gyártott...
sz. 1983

Cimbalom
pedálos, azonnal minden elfo-...
sz. 740

Elegáns
légszuszítók, ebédlő-...
sz. 4958

Betegek
egészségesek lettek,
gyengék

erősek lettek.

Kiváló életelixir híres orvos-tudor által fel-
találva, minden minden isme-
rni bájty gyógyít. A csodá-
latos határos gyógyítások
értettek el veie. A régi
világ tilka, a hosszú élet,
meg van feltve.

Egy k hosszú orrát át türel-
mesen, türelemmel, a kúria,
a mult porok stábján és jelen
orvosi tudományokban, dr.
Wood amerikai orvos azt a
csejás kijelentést teszi, hogy 6

A hirdetősekre díjmentesen ad...
Kiadóhivat. II. telefon-sz.: 54-39.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

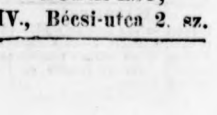
Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Minden szöveges hirdetésnek...
Vasárnapon betöltendő állások.

Szerkesztőség telefon-sz.: 54-12.

Levelelbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóddal a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Megrendelések intéződik:
Petrovics Miklós,
BUDAPEST,
IV. Bécsi-utca 2. sz.